

ANNE MULLER VAN DBIEB: GOOGLE EN IK WETEN HEEL VEEL

LIWWADDERS FEBRUARI 2025

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

Wethouder
Gijs Jacobse:
Discussie rond
Regionaal
Opvangcentrum
was een feest
voor de
democratie

WONINGBOUW HAAKS OP DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN IN LEEUWARDEN

Maurice van Seijen NIET ÉCHT SLIMMER VAN DE MOBIEL PAG 3	Anita van Os GRAPHIC MEETINGS PAG 4	Comenius Zamenhof KOM LANGS, KIJK JE OGEN UIT PAG 6	André Keikes VEILIG BIJ MOEKE IN DE HUISKAMER PAG 10	Fries Natuurmuseum OVER SLAPEN, SNURKEN EN SCROLLEN PAG 16
---	--	--	---	---

OOK WETHOUDER KRAMERS HEEFT EEN LEKKER LEEG BUREAU

25 jaar liwwadders

DE ONTEGENZEGGELIJKE BESTSELLER: Het Vrolijke Leven In Een Provinciehoofdstad

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. Vrolijke teksten omlijst met tientallen foto's van Simon van der Woude en illustraties van Anton Feddema.

Eric Hoekstra, Albert Kooy, Arie van der Wal, Ido Siderius, Catrinus van der Velde, Kees van der Meer, Hedzer Pekel, Freek van Tuinen, Hepke Runia, Douwe Miedema, André Rolf, Shawn Le, Harry Westers, Martine Béhague, Jan van Olfen, Gerard van der Meulen, El Hafid, Marcel Dijksman, Rimmer Mulder, Gerrit Ybema, Jerre Hakse, Ton Boucher, Geke Westenberg, Hans Man in 't Veld, Nol Hoekstra, Otto van Gelderen, Joop Annee, Dikkie Smids, Sjoerdsje Engström, Jack Kooistra, Paul van der Monde, Klaas Kasma, Tom van Mourik, Geert Dales, Rob de Jong, Meindert Schroor, André Keikes, Elisabeth Hietkamp, Sip de Haan en vele anderen.

Harmen Abma, Willem Annee, Siebe Annema, Pier Baarsma, Tjeerd van Bekkum, Gerrit Benner, Joe Biden, Bearn Bilker, Anne Boelens, Sjoerd Bootsma, Wouter Bos, Jaap Bronger, Johan Derksen, Anneke Douma, Willem Duys, Fred ter Elst, Piet Eisma, Marijke van Essen, Peter Faber, Marco Florijn, Sjoerd Galema, Bowina van Gelderen, Leo Hasz, Nol Hoekstra, Bas Hollenberg, Klaas Jansma, Rob de Jong, Ira Judkovskaja, Reitze Ketellapper, Hein Kocken, Frits Korbach, Gerrit Krol, Fokke Laanstra, Eelke Lok, Harke van der Meer, Jan van der Meulen, Femke Molenaar, Paul van der Monde, Piet Muizer, Barack Obama, Piet Paulusma, Hedzer Pekel, Gordon Ramsay, Jeroen Rodenburg, Jan Riedstra, Jan de Roos, Maarten Ruiz, Klaas Siderius, Ype Smeding, Sjoerd Soeters, Lex Tichelaar, Donald Trump, Pieter Tuinman, Kees van Twist, Robert Veenstra, Albert Verlinde, Petra Vlutters, Aukje de Vries, Marlise Vroom, Ingrid Wagenaar, Jesse Wassenaar, Hans Wiegel, Roel de Wilde, Rinze Yntema, Bonne van der Zee, Jan Zeinstra.

IN HET POLITIEK CAFÉ VAN
ZATERDAG 1 FEBRUARI 2025 WAREN
DITMAAL TE GAST:

Presentatrice Sietske Inberg vroeg hen naar aanleiding van de raadsvergadering van 15 januari naar de ontwikkelingen met betrekking tot het Beleidskader Water, de kandidatuur van Leeuwarden als Jeugdhofstad en de toekomst van het zwemwater in Leeuwarden.

Presentatie: Sietske Inberg. Techniek: Berend Visser. Kijk op de website www.liwwadders.nl of YouTube.

BELEIDSKADER WATER

Het Beleidskader Water is de visie van de gemeente Leeuwarden op het gebied van water. Het uitvoeringsplan is onlangs in de raad besproken en leidde tot heftige discussies. Volgens de VVD spreekt er veel ambitie uit het plan, en roept dat de vraag op hoe alles moet worden bekostigd. De VVD mist de rol en bijdrage van bedrijven en vindt dat Leeuwarden als waterhoofdstad in een goede positie is om met bedrijven (watertechnologie, toerisme) munt te slaan uit aangescherpte regels. De ChristenUnie wijst op het achterstallig onderhoud van bruggen en kaden; ook in de financiering daarvan voorziet het plan niet. GroenLinks wil juist meer ambitie op het gebied van schoon drinkwater, de kwaliteit van het water in het bui-

tengebied en de biodiversiteit, en wil burgers en ondernemers aanspreken op hun verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld als het gaat om het gebruik van middelen met glyfosaat. Het beleidskader vraagt om meer toezicht en handhaving. Partijen zijn het erover eens dat er minder van gedoogconstructies gebruik moet worden gemaakt. Maar waar kan de burger heen met klachten over lozingen en slechte waterkwaliteit?

EUROPEES JONGERENHOOFDSTAD

Jongerenhoofdstad is een initiatief van het European Youth Forum, een onafhankelijke Europese organisatie die de rechten en belangen van jongeren behartigt. In 2024 was Gent jongerenhoofdstad en dit jaar is het Lviv. Leeuwarden heeft zich kandidaat gesteld om in 2028 jongerenhoofdstad van Europa te worden. Ook op dit thema is er discussie, en opnieuw is geld een heet hangijzer. Zowel ChristenUnie als VVD zijn van mening dat de zittende raad de verantwoordelijkheid moet nemen voor het plan, inclusief de financiering ervan. Die kan oplopen tot zeven miljoen euro, inclusief 2,1 miljoen cofinanciering van derden. ChristenUnie wil ervoor hoeden dat de gemeenschap uiteindelijk opdraait voor eventuele gaten in de begroting. Horeca en bedrijfsleven profiteren van

PETRA VAN DER SLOOT (VVD)
WIM SPOELMAN (GROENLINKS)
HAYO DOUWSTRA (CHRISTENUNIE)

initiatieven zoals de Jeugdhofstad en moeten navenant bijdragen. GroenLinks vindt dat wij ons moeten richten op het binnenhalen van Jeugdhofstad; de financiering hoeft tot die tijd nog niet 100% rond te zijn. Hoe dan ook, zeven miljoen euro. Gent stak er een miljoen euro in, en Thessaloniki acht ton, al is dat 10 jaar geleden. Is zoveel geld wel nodig en waar wordt het aan besteed?

DE TOEKOMST VAN ZWEMWATER IN LEEUWARDEN

De gemeente Leeuwarden heeft drie zwembaden: Kalverdijkje, de Blauwe Golf en It Gryn (in Stiens, met buitenbad!) De zwembaden liggen in het noorden van de stad, terwijl er de laatste jaren juist in het zuiden veel is gebouwd. Kunnen alle zwemmers nog wel terecht in Leeuwarden? En zo niet, aan wie is het om daar aandacht voor te vragen, aan wie om er iets aan te doen? Mag men ervan uitgaan dat een zwembad bewoners trekt? Of moeten er eerst voldoende mensen wonen ten zuiden van de Nieuwstad? Hoe zit het trouwens met de watertemperatuur? Zwemvereniging Orca vergeleek de situatie in de zwembaden met een sauna. Raadslid Hayo Douwstra kan dat beamen, en hij kan het weten, want hij heeft er inmiddels dertig keer kleinkinderen zien afzwemmen!

KIJK NAAR HET POLITIEK CAFÉ VIA YOUTUBE EN WWW.LIWWADDERS.NL

DE MOBIELE TELEFOON?

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

‘Computers, Artificial Intelligence (AI) of de modernste mobiele telefoon: we worden er niet echt slimmer van. Overschat die apparaten niet.’ Maurice van Seijen werkt nu al bijna vijftientig jaar met zijn bedrijf Computersystemen 2000 in deze boeiende business; hem hoeft je weinig meer wijs te maken over dit vak. ‘De verleidingen zijn groot om gebruik te maken van de allernieuwste apparatuur. Je zou je toch eens moeten afvragen: word je er wijzer van?’

Van Seijen is een milde nieuwsmijder. Hij leest geen kranten meer (‘te negatief’) en kijkt zelden

nog naar actualiteitsprogramma’s. ‘Ik keek nog wel naar het NOS Journaal, maar ben inmiddels afgehaakt.’ Hoe hij de ontwikkelingen lokaal, regionaal en mondiaal tot zich neemt? ‘Dat doe ik via fora, online discussies, op het internet. Maar daarbij is het wel van belang om het kaf van het koren te scheiden. Je moet die informatie wel filteren, goed kijken wie de boodschapper is en of die een specifiek belang heeft. Op deze manier heb ik ons bedrijf Computersystemen 2000 ook opgebouwd. Als zevenjarige zat ik al achter de computer en ontdekte ik via MSX het schrijven van computerprogramma’s. Ik kon nauwelijks gewoon schrijven, maar dat programmeren lukte aardig. Later zat ik op het Friesland College (nu Firda) waar het vak mbo-ict nog in de kinderschoenen stond. Naast mijn studie begon ik met een zelfstandige onderneming, mijn studie heb ik niet afgemaakt.’

Computersystemen 2000 doet het anders dan anderen, dat blijkt wel uit de hierboven uitgedragen boodschap waarin Van Seijen betoogt dat de apparatuur je niet de baas moet worden. ‘Wij doen alles op onze eigen manier.’ Wij is eigenlijk hij, want

WE WORDEN ER NIET ECHT SLIMMER VAN

Van Seijen werkt alleen in zijn werkplaats aan de Engelsestraat in Leeuwarden. Pa bestiert de winkel aan de overkant van de straat. ‘Ik zit er gewoon gezellig in. Wat we doen? We bouwen computers op maat en adviseren onze klanten bij het samenstellen van hun apparaten. We verkopen en repareren laptops en adviseren bij het maken van back-ups. We kijken naar actuele besturingssystemen of die nog bestand zijn tegen de aanvallen van hackers en gevrijwaard kunnen blijven van virussen. Beneden de vijf tientjes heb je al een anti-viruspakket inclusief het installeren ervan.’

‘Wat wel van belang is, is om je voor te bereiden op aanstaande

oktober. Dan sluit het populaire besturingssysteem Windows 10. Het is nu zaak om in de benen te komen en niet pas in september. De bom barst altijd op het laatste moment.’

De 5000 klanten die Computersystemen 2000 inmiddels bedient, vragen eens per jaar advies aan de expert. ‘We werken vooral voor de kleine zakelijke klant (tot 15 werkplekken) en particulieren. Het geluid van zoemende computers op mijn werkplek vind ik aangenaam. Ik werk zonder muziek en vind mijn privéleven erg belangrijk. In 2003 hadden we een zaak in Franeker en een jaar later een in Drachten. Dan kom je er achter dat op één plek werken beter is.

‘Wij doen alles op onze eigen manier’

PHISHING MAILS, DIE BIJ VLAGEN WORDEN VERSTUURD, ZIJN MOMENTEEL HET MEEST HINDERLIJKE DAT DE COMPUTERGEBRUIKER OP ZIJN SCHERM KAN AANTREFFEN. ‘ALS JE WEET WAT JE DOET IS, ER NAUWELIJKS SPRAKE VAN GEVAAR. NIET VAN ALLES DOWNLOADEN EN NIET LUKRAAK SURFEN OP HET INTERNET, DAT IS MIJN ADVIES. SOMS KRIJG JE BERICHTEN IN DE TRANT VAN: UW COMPUTER BEVAT ZOVEEL FOUTEN, KLIK HIEROP. NIET DOEN! NET ALS MAILS VAN DE BANK. DAT MOET TOCH ZO LANGZAMERHAND WEL BEKEND ZIJN: EEN BANK COMMUNICEERT NIET VIA DE MAIL. ADVIES VOOR DE BANK: ZE ZOUDEN HUN LOKETTEN WEER MEER OPEN MOETEN STELLEN.’

Dat heeft ook te maken met mijn visie op werk. De essentie van een goed leven is niet het vergaren van veel geld of het maken van lange dagen. Om vijf

uur haal ik mijn kinderen uit de buitenschoolse opvang. Vroeger ging ik door tot tien uur ’s avonds tot ik me op een dag afvroeg: waarom doe ik dat?’

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

DONATEURS
ZIJN BROODNODIG VOOR
GOEDE JOURNALISTIEK
• DOE MEE, DONEER!
KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

GRAPHIC MEETINGS II

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

‘Er zijn momenteel veel toeristen in de stad en het is altijd fijn om ze hier in mijn galerie aan de Eewal te ontmoeten.’ De toeristen worden via flyers op hun logeeradres geattendeerd op het werk in de bijzondere galerie De Roos van Tudor van Anita van Os. Momenteel is hier onder meer grafische kunst te zien onder de titel Graphic Meetings II.

GALERIE DE ROOS VAN TUDOR IS GEVESTIGD IN HET CENTRUM VAN LEEUWARDEN. BIJZONDER IS HET GRAFIEKKABINET MET EIGEN TENTOONSTELLINGEN.

GRAPHIC MEETINGS II IS TE ZIEN TOT 12 APRIL. MEER INFORMATIE OP: WWW.ROOSVANTUDOR.NL

JOSÉ WITTEVEEN (L) EN ANITA VAN OS

‘Maart is de maand van de drukunst en de grafiek. Deze tentoonstelling sluit aan bij de landelijke viering van de Dag van de Drukunst op 15 maart. Ik vind het een fascinerende techniek. Hoe een schilderwerk tot stand komt weten de meeste mensen wel, maar hoe zeefdruk, ets en houtsnede ontstaan is minder bekend. Ik vertel daar graag over en merk dan dat men het zich vaak niet kan voorstellen

hoeveel werk er bij komt kijken voordat een kunstwerk vervaardigd is.’ In de galerie is nu werk te zien van Wijke van der Bij, Manuel Knortz, Heine Noordstra, Jóna Rasmussen, Wouter van Riessen en José Witteveen. ‘Commissaris van de koning Arno Brok tipte mij over het werk van Jóna Rasmussen afkomstig van de Faeröereilanden. De provincie heeft daar een relatie mee en Brok zei: dat is echt iets voor jou. Het werk gaat over de stilte op de eilanden.’

‘Wie ik ook in huis heb, is de beste glaskunstenaar van ons land: Bernard Heesen. Vrijwel alle glasmusea hebben werk van hem in hun collectie. Ik zocht werk dat bij het project Flessenpost van Catrinus Spinder paste en zo kwam ik uit bij Heesen. En als je de allerbeste in huis neemt, kun je je geen buil vallen. Hoe ik zo’n bekende kunstenaar benader om hier te exposeren? Hij had net geëxposeerd in museum Jan in Amstelveen, die tentoonstelling had ik gezien.’

WIJKE VAN DER BIJ

WOUTER VAN RIESSEN

JONA RASMUSSEN

‘Brok zei: dat is echt iets voor jou. Het werk gaat over de stilte op de eilanden.’

Bernard Heesen is een van de belangrijkste en invloedrijkste glaskunstenaars van Nederland. Hij geldt binnen de glaskunst als een vernieuwer die tijdens het maakproces, wanneer het glas heet en vloeibaar is, het toeval laat bijdragen aan het eindresultaat. Heesen is een van de weinige glaskunstenaars die zijn eigen ontwerpen maakt én uitvoert.

Naast de tentoonstelling Graphic Meetings II werkt Anita van Os ook aan de voorbereidingen van de jaarlijks terugkerende zomertentoonstelling in de Martinikerk in Franeker. Meer dan 100 stukken zijn dan te zien met deze keer het thema ‘Vergezichten’, landschappen en portretten. ‘In Franeker ben ik ooit begonnen met mijn galerie. De Martinikerk wordt ’s zomers door zo’n 25.000 mensen

bezoekt, die naast de tentoonstelling ook voor de bijzondere grafstenen komen die in de kerk te zien zijn. Doordat het Planetarium in het centrum van Franeker de Unescostatus heeft ontvangen is het aantal bezoekers erg toegenomen.’

‘Ook ga ik eind april weer deelnemen aan de kunstbeurs KunstRai in Amsterdam. De deelname aan deze belangrijke hedendaagse kunstbeurs is altijd een hoogtepunt in mijn galerieprogramma en heeft altijd goede gevolgen voor de galerie in Leeuwarden. Nieuwe klanten en landelijke aandacht en verkopen geven de kunstenaars een opstap voor hun verdere ontwikkeling. Ik presenteer daar werk van Martje Roos, Jerry Veldhuizen, Corjan Nodelijk, Catrinus Spinder en Pim Velthuisen.’

KLAAS K. TE L. IK KAN JULLIE VERZEKEREN DAT DE BALLEN VAN EEN JONGE RAM DE LEKKERSTE STUKJES VAN HET DIER ZIJN

Eigenlijk zou dit een heel ander verhaaltje worden. Iets over een winterdip door wekenlang grijs weer. Hoe ik dat oplos door me af en toe even op een tropisch eiland te wanen in de zonnestudio. En hoe groot de overgang is nadat de zonnebank je verteld heeft dat je zonessie is afgelopen en je buiten dat grauwe, natte en vooral koude winterweer inwandelt.

Maar toen ik na de yogales over het Vliet naar huis liep, ging ik even bij de halalslager naar binnen voor een paar lamskoteletjes. En tot mijn verbazing lagen er naast de koteletjes een stel lamstestikels. Ballen dus. Thuis ben ik er in de keuken meteen mee aan de slag gegaan. Ik kan jullie verzekeren dat de ballen van een jonge ram de lekkerste stukjes van het dier zijn. Toen ik de uitjes en de tomaten hakte om de balletjes in te laten smoren, moest ik ineens denken aan een berichtje over andere geslachtsdelen. In dat bericht stond namelijk dat de fractievoorzitter van de FNP in deze gemeente schriftelijke vragen heeft gesteld over de Mercuriusfontein. Die staat op een verkeerde plek en hij wordt niet onderhouden. Dat moet anders volgens de FNP. Ik loop wel een paar keer per week langs deze fontein en nee, hij spuit niet vaak water. Maar dat doet de fontein met de kinderkopjes bij het station ook niet. De eerste week na de onthulling van deze ultieme kitsch zag je er wel nog eens wat stoom

omheen zweven zoals ook de bedoeling was. Als er bij die fontein tegenwoordig stoom hangt, zitten er waarschijnlijk een paar tieners te vaperen. Nu is deze bronzen god van de handel en de dieven (dat is eigenlijk hetzelfde), al meer dan honderd jaar oud. En bij de meeste wat oudere mannen en waarschijnlijk ook bij oude mannelijke goden, wordt dat spuiten een beetje minder. Af en toe een paar druppeltjes, ik merk dat bij mezelf al een beetje.

Ondertussen heb ik de lamstestikels aangebakken en in de saus laten glijden om ze te laten smoren. Ik doe er een paar limoenblaadjes bij, een snufje gember en een scheutje soja. Daarna heb ik weer tijd om aan de Mercuriusfontein te denken. De fontein is ook vies natuurlijk. Door de aanslag van uitlaatgassen en misschien ook wel aanslag van mannen in hoge nood die nog wel goed kunnen spuiten. Maar in de 40 jaar dat ik nu in Liwwadden woon, heb ik dat nog nooit anders gezien. Nou

ja één keer jaren geleden toen het beeld met minder succes gezandstraald is.

Maar nu wordt er dus actie ondernomen om Mercurius op te poetsen zodat hij straks met een blinkende piemel klaterend kan spuiten. Of iedereen dit gaat waarderen, weet ik niet. Want een ander ideeetje van de gemeente is om de binnenstad te vergroenen. Het Beursplein bij de fontein, moet een soort parkje worden met bomen, gras, wandelpaden en bankjes. Kortom een hangplek voor studenten die niet meer op de Groninger universiteit passen en oude mannetjes die verder niets meer omhanden hebben. En dat wordt een probleem. Want ik ben vast niet de enige man die aandrang krijgt door klaterend water en dat is wat er straks uit de piemel van Mercurius komt. Dus hoop ik maar dat er naast de fontein minimaal één Dixi geplaatst wordt. Anders weet je wel waar al die mannetjes naar toe schuifelen om de aandrang te verminderen. En voor je het dan weet, ziet de fontein er wéér niet uit.

Ik prik even in de lamsklootjes. Nog een half uurtje, dan kan ik ze eten.

KLAAS KASMA, KOK TE LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER- VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST- EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH- TERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK- CENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK- LAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOP- STRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WTC:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, , DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** , GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES- TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA,** DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KEL- DERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAU- RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE Vliegende Hollander, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUS- HOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTA- TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA:** SUPER- MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIME- RA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BIN- NE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

De torenspits van de Bonifatiuskerk bracht pennen in beweging. Peter Bruinsma schrijft ons: Het is 3 januari 1976 als deze foto wordt gemaakt: de torenspits van de Bonifatiuskerk waait om tijdens een zware storm die Noordwest-Europa teistert. Duizen- den mensen zijn ondanks de gierende wind getuige van deze dramatische gebeurtenis. Gelukkig raakt er niemand gewond. De fotograaf legt de val volgens mij vast vanaf de Turfmarkt. Op de voorgrond zien we een aantal panden aan de Tuinen, waaronder drogisterij Prinsen. Zelf sta ik, 19 jaar jong, op het moment dat de spits afbreekt toe te kijken op de Voorstreek, als ik me niet vergis ter hoogte van rijwielhandel Lammert de Vries. Een paar maanden eerder heb ik een korte snuffelstage gelopen bij de Leeuwarder Courant, verderop aan de Voorstreek. Ik zit dan net in het eerste jaar van de School voor de Journalistiek in Utrecht. Het is kerstvakantie wanneer de torenspits het door de beukende wind begeeft en ik ben weer even terug in Leeuwar- den, thuis bij mijn ouders en zusjes aan de Jan Piebengawei. Ruim vier jaar moet de kerktoeren het zonder spits stellen. Op 26 maart 1980 wordt met een gigantische kraan een nieuw exemplaar geplaatst. Ook bij deze spectaculaire operatie ben ik aanwezig, dan als ver- slaggever van Radio Fryslân, waar ik na de journalistenopleiding werk heb gevonden. Zeker, het op z'n plek hijsen van zo'n enorme spits leent zich beter voor bewegende beelden dan voor een radioreportage, maar televisie wordt er op dat moment nog niet gemaakt bij de Omrop.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

TECHNIEK TASTBAAR:

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

‘Bedrijven schreeuwen om technisch geschoold personeel. Je kunt er meer dan een fatsoenlijk salaris mee verdienen, daar zou ik als leerling nog eens goed over nadenken.’ Haije de Boer is vakgroepvoorzitter techniek van vmbo-school Comenius Zamenhof aan de Robert Kochstraat in Leeuwarden. Al 35 jaar leidt hij leerlingen op in wat hij noemt ‘een echt vak waar je wat aan hebt.’ De Boer zou graag zien dat ouders en leerlingen meer te weten komen over wat het vak te bieden heeft. ‘Op 14 maart organiseren we Techniek Tastbaar, waar vijftientig bedrijven tonen wat ze doen. Ik ben bevooroordeeld, maar zeg toch: kom langs, kijk je ogen uit en laat je verbazen.’

‘MET EEN TEAM VAN ZES DOCENTEN WERKEN WE HARD AAN HET AANTREKKELIJK IN DE MARKT ZETTEN VAN ONZE TECHNISCHE OPLEIDINGEN’, VERTELT HAIJE DE BOER. ER WORDT GEEN MIDDEL GESCHUWD OM DE TECHNIEK ONDER DE AANDACHT TE BRENGEN. ‘WE ORGANISEREN ZELFS MOEDER-EN-OMA-AVONDEN, OF MEM-EN-BEPPE-JÛNEN. HET IS ALTIJD EEN GROOT FEEST OM BIJVOORBEELD BEPPE EEN WIEL TE ZIEN VERWISSELEN, WAT ZE PRIMA BLIJKT TE KUNNEN. MOEDERS HEBBEN GROTE INVLOED OP DE KEUZE VAN EEN OPLEIDING VOOR HUN KINDEREN. ALLEEN WETEN ZE SOMS NIET WAT ER ALLEMAAL TE KOOP IS, BIJVOORBEELD OM ALS CALCULATOR EEN STERKTEBEREKENING TE MAKEN, EN DAT LATEN WE ZE OP ZO’N AVOND ZIEN. BIJ HET VAK VAN METSELAAR DENK JE METEEN AAN EEN MAN, MAAR STA EENS STIL BIJ RENOVATIEWERK. IN DAT VAKGEBIED KUNNEN VROUWEN UITSTEKEND TERECHT. WIL JE INDUSTRIEEL ONTWERPEN? MIJN ADVIES: KOM LANGS OP TECHNIEK TASTBAAR OP 14 MAART VAN 10 TOT 18 UUR AAN DE ROBERT KOCHSTRAAT 6 EN ER GAAT EEN WERELD VOOR JE OPEN.’

KOM LANGS, KIJK JE OGEN UIT EN LAAT JE VERBAZEN

Dat techniek vies zou zijn is een groot vooroordeel. Haye de Boer zegt: ‘Ja, wanneer je aan een auto sleutelt kun je vieze handen krijgen, maar er is zoveel meer in dit vakgebied waarbij je je handen schoon kunt houden. Wat te denken van restauratiewerk zoals bijvoorbeeld 3D-ontwerp of glas-in-lood? Dit bij ons nieuwe keuzevak is in opkomst en uitermate geschikt voor leerlingen die creatief willen werken.’

Harry Hoefakker, lid van het programmamteam Sterk Techniek Onderwijs Noordwest Friesland, is de man die de technische opleidingen nieuw leven inblaast. ‘De sector is decennialang schromelijk verwaarloosd en daar heeft het vorige kabinet, met de actuele energietransitie in het vooruitzicht, een halt aan toegeroepen. Eigenlijk veel te laat, bedrijven schreeuwen al geruime tijd om medewerkers, maar we komen nu op stoom.’ Comenius Zamenhof heeft de apparatuur uit de jaren tachtig van de vorige eeuw met STO-gelden vervangen door hypermoderne gereedschappen die volop mogelijkheden bieden om verschillende vakken uit te oefenen.

Haije de Boer: ‘Het mooie van de opleidingen binnen Comenius Zamenhof is dat je als leerling niet meteen hoeft te kiezen. Je snuffelt de eerste twee jaren aan opleidingen binnen de vakgroepen techniek, zorg en horeca. Ik hoop natuurlijk, dat begrijp je,

Docente Anne de Vries (r)

dat men daarna voor techniek kiest.’ Dat dit nog mondjesmaat gebeurt, komt omdat leerlingen en hun ouders nog vastzitten aan het beeld van de ouderwetse techniek, terwijl het lesprogramma vele malen aantrekkelijker is geworden. Haije de Boer: ‘Binnen onze technische opleiding zijn de keuzemogelijkheden legio. Het gaat om de drie profielen: bouwen, wonen, interieur; produceren, installeren, energie; mobiliteit, transport, waaronder logistiek, laden en lossen.

‘Technieksector is decennialang schromelijk verwaarloosd’

Pas aan het einde van het eerste schooljaar maak je de eerste keuze en dat hoeft nog niet een definitieve keuze te zijn. We zien nu door alle inspanningen een stijgend aantal leerlingen dat in het derde jaar definitief voor techniek kiest. Die zijn gegrepen door boren, solderen, frezen en ontwerpen. Dat is werken met hoofd én handen.’

Harry Hoefakker: ‘Deze school mag trots zijn op wat men in huis heeft en dat ook uitdragen. Het gros van de 600 leerlingen kiest een profiel dat bij haar of hem past, de jongeren willen wat maken van hun leven en stromen hierna door naar de middelbare beroepsopleidingen van Firda (voorheen Friesland College en Friese Poort).

Op deze school leren ze de fundamentele beginselen. Kies je op Zamenhof voor techniek, dan krijg je naast de algemene vakken ook les in wiskunde en natuurkunde, en wordt je liefde voor het vak bijgebracht. Als ze klaar zijn met hun opleiding kunnen ze zo aan de slag, en wacht hen een goed salaris. Comenius Zamenhof is de enige technische school met een volwaardig aanbod in heel Leeuwarden, elders is het aanbod voor techniek beperkter.’

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst.

Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld.

Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

BIJZONDERE

UIT HET ARCHIEF VAN HET STADSBLAD
LIWWADDERS VINDT U OP
[HTTPS://DOSSIER.LIWWADDERS.NL](https://dossier.liwwadders.nl)

- ja, dat Deltaplan voor het Noorden
heeft heel wat teweeggebracht
- waarom blijven de Friese lasten stijgen
terwijl we verzuipen in de centen?

VERHALEN

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Het moest er toch eens van komen: een bezoek aan het nieuwe stadion van Cambuur. Op uitnodiging van notaris ALLARD SLAGMAN stond ik op een koude vrijdagavond in de hypermoderne skybox van de STS notarissen (Slagman, Tjaarda en Savenije; voorheen Slagman). Hij had me vooraf al gewaarschuwd dat het stadion zich nog in de prenatale fase bevond en dat dit ook nog wel een tijdje kon duren. Veiligheidshalve had ik daarom mijn stalen ros even verderop bij het vrolijke hamburgerpand van McDonalds geparkeerd.

Op gevoel pakte ik de juiste richting naar de hoofdingang. Daar kreeg ik van een paar dames in blauwe jassen een kaartje uitgereikt, waarna ik meteen besprongen werd door JAN HULSHOFF. Deze insider van het Camburgebeuren en begeleider van de pers, bood me direct een exclusieve rondleiding aan die ik beleefd afwees. Al te veel enthousiasme kan het beoordelingsniveau danig in de weg zitten. Ik voegde mij bij een mij onbekend gezelschap en met hen liep ik via een met karton belegde trap naar boven. De timmerman bleek er in geen velden of wegen te bekennen. Van alle skyboxen was alleen de box van Slagman c.s. opgeleverd en deze stond nu op het punt om te worden geopend.

Als muurbloem ('weet je ook eens wat dat is', klonk er thuis) stond ik enige tijd geparkeerd tegen de dichte wand aan in de al snel volledig gevulde horecaruimte. Tot mijn grote opluchting schoot burgemeester BUMA, gekleed in een koket houthakkershemd, op mij af en schudde mij de hand. Hij vertrok daarna schielings en positioneerde zich bij de ingang van de box bij een van de stamtafels om een half uur met een andere gast te babbelen. Een zwaar vak, dat burgemeesterschap. Zelf maakte ik een muurbloempraatje met een beurshandelaar waar het goed mee ging. Met een ondernemer uit Surhuisterveen die in koelapparatuur handelde, wisselde ik daarna enige wetenswaardigheden uit. Hij was blij dat hij geen personeel meer had. Veel te gevaarlijk in verband met ziekte en uitkeringen. Bovendien weten ze niet meer wat werken is, aldus de ervaringsdeskundige. Nu was tijd aangebroken voor enkele korte toespraken. HENK DE JONG was ziek (griep), maar Cambuurman ARD DE GRAAF beschreef het belang van de mannen (vooral mannen) in de boxen. Veertien van de zestien waren verhuurd, zei Ard. De enige die af was, daarin bevonden wij ons nu. Een andere spreker vertelde wat iedereen natuurlijk allang wist, dat

het voetbal maar bijzaak is. De bierpomp stroomde en de jolijt steeg tot grote hoogte. Zo ook bij gedeputeerde FRISO DOUWSTRA, de Grouster skùtsjeman BEREND MINK en uitvaartbegeleider WILFRED MANNING. Er werden enthousiast handen geschud en ook het uitdelen van complimenten ging onverminderd door. Er werd volop op schouders geklopt en met iedereen ging het bovenmatig goed, zo leek het. Zo schreed de tijd voorbij. Ik keek eens naar buiten waar diverse personen, groot en klein, op het veld allerlei

*Een andere
spreker vertelde
wat iedereen
natuurlijk allang
wist, dat het
voetbal maar
bijzaak is*

voor mij raadselachtige gymnastische bewegingen uitvoerden, te midden van een groot aantal gekleurde pionnen. Het zag er vrolijk uit.

Nadat de box behoorlijk volgelopen was en ik ontdekt had dat je vanuit deze vip-ruimte met geen mogelijkheid de activiteiten op het gehele veld kon aanschouwen, besloot ik de gymnastische activiteiten buiten vanaf de tribune gade te slaan. Dat viel nog niet mee. Er woei door een van de open hoeken van het stadion een constante koude noordenwind recht over de tribunestoelen waarin ik mij genesteld had. Tot overmaat van ramp waren de teksten die door de geluidsboxen kwamen onverstaanbaar. In de skybox naast die van notaris Slagman bleek de Franeker firma LEVO gehuisvest te zijn. Al ras zag JURJEN ROLLINGSWIER, de eigenaar van de oliefabriek, mij zitten en nodigde mij uit om ook zijn box te bekijken. Voordat ik het wist stond ik oh en ah te roepen in de nog lang niet afgebouwde veel kleinere box van Rollingswier. Na enige tijd was het uit met de gymnastische pret en begon de wedstrijd Cambuur tegen Telstar. Naast mij nam voetballiefhebber en horecaman JAN WILLEM SCHOOT (Hofdame en Spinoza) gezellig plaats. Op zijn vraag of ik ook voetballiefhebber was gaf ik het antwoord dat mijn laatste bezoek aan het stadion een tijdje geleden was. Dat was toen je nog om het veld kon lopen en een fijne halve worst kon bestellen bij een van de vrouwen achter een luik onder de tribunes. Dat waren nog eens mooie tijden. Schoot was wél voetballiefhebber, vertelde hij me, al hechtte ik daar niet al te veel waarde aan nadat hij mij gevraagd had waar Telstar eigenlijk vandaan kwam. Ook de beoordeling van een overtreding in het strafschopgebied die ik afdeed als een ongelukkige beweging en hij meteen als een penalty waardeerde, stelde mij verre van gerust over zijn spelinzicht.

In de rust nam ik nog even poolshoogte in de belendende boxen die, hoewel nog niet af, toch wel druk bezet waren. De supporters stonden in het schemerduister gegroepeerd aan statafels rond een tapinstallatie. Zag ik het nou goed en stond daar RONALD KOEMAN gewoon in het wild aan zo'n statafel? Ik deed nog een onopvallend slagje in de unheimische ruimte en ja, warempel, het was hem echt. Ik was even van slag door de gedachte dat een man met zo'n reputatie zijn tijd verdeed in een duistere accommodatie in een half afgebouwd stadion op een koude vrijdagavond. Heeft zo'n man geen leven, vroeg ik mij af. Later hoorde ik dat zijn zoon bij Telstar in het doel stond.

'Volgens mij is de wedstrijd nog niet afgelopen', kreeg ik thuis te horen toen ik mij op de warme zitbank plaatste en de finale van De Slimste Mens verstoorde. Ik moest toegeven dat ik iets eerder was weggegaan. Het voetbalspel had bij mij een ongelooflijke behoefte opgewekt aan een gehaktbal pinda van snackbar 't Vliet.

SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED NIEUWE EIGENAAR GEMEENTEHUIS KOLLUMERLAND

De Leeuwarder vastgoedondernemers Tjalling en Jelle Rollema zijn de nieuwe eigenaren van het gemeentehuis van Kollumerland in Kollum. Rond het al jaren leegstaande gemeentehuis ontstond regelmatig discussie over verkoop en bestemming. Rollema hoopt met een maatschappelijke en commerciële (kantoren) invulling van het complex een bijdrage te leveren aan de woon- en werkwaliteit in de gemeente.

Rollema Vastgoed, eigenaar van onder meer Crystalic, het Huhtamaki complex (de voormalige Frico kaasopslag), de Koepelkerk en Emmastate in Leeuwarden, is met de aankoop eigenaar geworden van een perceel aan de Van Limburg Stirumweg van ongeveer 2,5 hectare groot. Op het perceel dat deels omringd is door een gracht staat het voormalige monumentale gemeentehuis en de nieuw aangebouwde vleugel. Achter de bebouwing is het parkachtig terrein Westenstein gelegen dat deels is ontworpen door de vermaarde tuinarchitect Roodbaard.

Rollema wil het hoofdgebouw geschikt maken voor (maatschappelijke) ondernemingen en het achterterrein gedeeltelijk inrichten voor woningbouw. Rollema: 'Ik denk dat er behoefte is aan ondernemingen die kantoorruimte zoeken. Dat kunnen kleine ondernemingen zijn, maar ik sluit niet uit dat ondernemingen in de gezondheidszorg of scholen hier interesse voor hebben. Een deel van het terrein richten we in voor bouwkvavels. Kopers kunnen hier dan naar eigen inzicht een woning op bouwen.'

We hechten er waarde aan om ook woningbouw in het goedkopere segment mogelijk te maken.'

Rollema vindt dat de overheid raar bezig is met de renteaftrekbeperking. Kosten waren tot nu toe altijd aftrekbaar. Met de nieuwe regeling wordt nu een uitzondering gemaakt. Dat maakt ondernemen weer een stuk onattractiever. De regeling is ontworpen omdat er internationaal misbruik van is gemaakt, dat is begrijpelijk, maar gaat nu voor iedereen gelden. Dat loopt voor ons in de papieren. We blijven investeren in mooie objecten zoals de voormalige Koepelkerk. Een lekkage in het koperen dak is inmiddels hersteld. Uiteindelijk moet het hele dak nog eens worden vervangen. Het is een historisch monument waar we zuinig op zijn.

SPONSOR: ROLLEMA VASTGOED

LEEUWARDEN

Van de redactie • Beeld: Anton Feddema

EEN DERDE VAN HET BEOOGDE AANTAL

Hoe staat het ervoor met de woningbouw in de Zuidlanden? Zit er nog schot in? In het voorjaar van 2024 maakten B en W cijfers bekend betreffende het bouwprogramma. Het gaat om cijfers betreffende de grondexploitatie, een risicoanalyse, een verantwoording waarin een rijksbijdrage wordt gespecificeerd en de voortgang van de bouw.

Wat eigenlijk de meeste verbazing wekt is de houding van de gemeenteraadsleden

Om met het laatste te beginnen: Van de totaal geplande 5.645 woningen zijn er per 31 december 2023 1706 woningen gerealiseerd. Dat is een derde van het beoogde aantal.

Wat betreft het niet-woningbouwprogramma, dat met name opgebouwd is uit veel kantoren, commerciële en maatschappelijke voorzieningen (o.a. sport, onderwijs en zorg), is er nog minder gerealiseerd. Van de in totaal 451.557 m2 is slechts 65.793 gereed, zo'n vijftien procent. Wat er helemaal uitspringt is het aantal vierkante meters kantoorruimte. Van de geplande kantoorruimte van 109.000 vierkante meters is slechts 3.000 gerealiseerd.

Dit terwijl het Masterplan de Zuidlanden uit 2003 er nog van uitging dat de Zuidlanden binnen twintig jaar zou zijn volgebouwd.

Interessant zijn ook de cijfers betreffende de grondexploitatie. De grondexploitatie, ook wel GREX genoemd, is de begroting waarbij het meerjarig totaal aan kosten en opbrengsten van de Zuidlanden inzichtelijk worden gemaakt, met als einddatum 2039.

De kosten van de gemeente bestaan voornamelijk uit de verwervingskosten van de grond, het bouw- en woonrijp maken en de plankosten. Over de GREX van 2023 komt het totaal aan investeringen uit op een bedrag van 430.329.497 euro. Aan de opbrengstkant is het bedrag 438.988.554 euro. Dit bedrag bestaat uit de verkoop van de grond plus een ontvangen rijksbijdrage van 12.434.370 euro. Op dat laatste komen we straks terug.

Het zijn al met al forse bedragen. Ruim vierhonderd miljoen aan investeringen en op het eerste gezicht een overschot van zo'n acht miljoen. Met 2039 als einddatum vindt er echter

nog een herberekening plaats betreffende de rente die de gemeente verschuldigd is aan de rijksoverheid. Daarnaast worden ook de verwachte inflatiekosten en -opbrengsten in de herberekening meegenomen.

Uiteindelijk is de contante waarde, het bedrag dat de gemeente van de bouw van al die woningen in 2039 verwacht over te houden een bedrag van slechts 93.021 euro. Met zo'n krappe marge is het ook wel duidelijk waarom het college geen ruimte ziet om meer dan 15 procent sociale huurwoningen te bouwen in de Zuidlanden. Dat kan alleen wanneer ze de grondprijs verlaagt en ze hierop verlies zou lijden.

In sommige gevallen heeft de gemeente echter de mogelijkheid om een subsidie van het rijk te krijgen om de bouw van betaalbare woningen te stimuleren, zoals in Wirdum, waar veertig woningen worden gebouwd waarvan twaalf bedoeld zijn voor sociale huur. Hierbij wordt het verlies op de grondprijs van de sociale huurprijzen gecompenseerd met de meeropbrengst van de andere woningen en geeft het rijk een aanvullende subsidie.

Wat in Wirdum wel mogelijk is, gaat voor de Zuidlanden niet meer op. Zelfs met een flinke aanvullende subsidie van de rijksoverheid is het nog maar de vraag of die vijftien procent sociale huurwoningen in de Zuidlanden gehaald wordt zonder dat er een verlies ontstaat op de grondexploitatie.

Je zou toch verwachten dat bij de bouw van een dergelijke wijk, waarbij het ooit de bedoeling was om hogere inkomens aan de stad te binden door huizen te bouwen in het duurdere segment, er dan ook sprake zou zijn van een profijtelijke investering.

Veelzeggend over de financiële situatie waarin de Zuidlanden verkeert is de besteding van de ruim twaalf miljoen subsidie van het rijk. Dat geld is onderdeel van een rijkssubsidie uit 2023,

waarbij toenmalig minister Hugo de Jonge 1,5 miljard heeft uitgetrokken om de woningbouw in Nederland te versnellen, om zodoende de doelstelling van 100.000 woningen erbij in 2030 te kunnen halen. De bedoeling is om het geld aan te wenden voor infrastructuur waardoor er sneller woningen gebouwd kunnen worden. Voorwaarde is wel dat die woningen die er gebouwd gaan worden voor 50 procent betaalbaar zijn.

Wat heeft Leeuwarden met deze subsidie gedaan? Volgens de toekenning van de subsidie worden door de infrastructuurele voorzieningen hier 1550 woningen mee gerealiseerd. Om welke woningen het gaat wordt wel duidelijk wanneer we kijken hoe dit geld besteed wordt. Een flink deel, 3,6 miljoen, gaat naar de infrastructuur van Unia (een geluidsscherm, bruggen, een ontsluitingsweg en twee rotondes, waarbij een van de Hem), bruggen en een geluidsscherm Middelsee voor 3,4 miljoen, een fietstunnel voor 290.000 en een mobiliteitshub Middelsee (niet voor de Fellingen staat er nadrukkelijk bij) voor 4,7 miljoen.

In Unia worden geen betaalbare woningen gebouwd. Het enige deel van Middelsee waar wel een mix komt van betaalbare huur- en koopwoningen is de wijk de Fellingen. Bij het verdelen van die 12 miljoen rijkssubsidie vallen ze echter buiten de prijzen die de gemeente uitdeelt.

Uiteindelijk komt het er op neer dat de rijkssubsidie aangewend wordt om een tekort op de grondexploitatie op te vangen. De infrastructuur waar het subsidiegeld voor is aangewend had er sowieso moeten komen. De manier waarop het geld nu besteed is levert geen enkele extra woning op en zeker geen betaalbare.

Opmerkelijk in de risicoanalyse is een bedrag van 4 miljoen euro, waarbij de plankosten hoger kunnen uitvallen dan verwacht. 'Veel projectleiders' wordt als

een van de redenen genoemd. Niet helemaal verwonderlijk: de verkoop van woningen verloopt stroperig. Projecten worden afgeschaald en in kleinere porties in de markt gezet. Er valt weinig eer aan te behalen.

WAT DOET DE GEMEENTERAAD?

Wat eigenlijk de meeste verbazing wekt is de houding van de gemeenteraadsleden. Een woningbouwprogramma waar honderden miljoenen mee gemoeid zijn, dat al jaren geleden gerealiseerd had moeten zijn en dat amper kostendekkend is, zou op zijn minst toch tot een debat moeten leiden.

Het is niet alleen die twaalf miljoen die de rijksoverheid hier heeft ingestoken, ook de gemeente heeft al dertig miljoen verlies moeten nemen. Dat laatste was in 2010, toen De GEM ontbonden werd, een samenwerkingsverband van de gemeente Leeuwarden met een drietal bouwers: BAM, Bouwfonds en Heijmans. De GEM zou als publiek-private onderneming de Zuidlanden gaan ontwikkelen. Hoewel de gemeente voor de helft in deze constructie deelnam, draaide ze wel voor het totale verlies op, veroorzaakt door de economische malaise. De bouwers echter bleven betrokken bij de ontwikkeling in de Zuidlanden door bouwclaims en een consultatiemodel. Ook dat laatste zou toch tot vragen moeten leiden. In hoeverre spelen de belangen van bouwers mee in de ontwikkeling van de Zuidlanden, zeker wanneer de geplande woningbouw haaks staat op de demografische ontwikkelingen in de gemeente Leeuwarden.

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

In december van het vorig jaar gaf Arjen Droog, directeur van Planbureau Fryslân een presentatie aan de raadsleden waarbij hij sprak over de demografische ontwikkelingen in Fryslân, globaal tot het jaar 2040. Hij ging

POSTZEGEL BEURS

IN DE KURIOSKERK
15 FEBRUARI JULIANALAAN VANAF 10 UUR

ideale beurs om uw verzameling
compleet te maken

zegels maximaal 20 procent
van de cataloguswaarde
(bij stand van William Lord)

o.a. Nederland en overzeese
gebieden, België, Duitsland
en Oostenrijk en meer

INFORMATIE: WILLIAM LORD TEL. 06-12405479

ZUIDLANDEN:

BOUWT

voornamelijk in op de groeiende zorg van het Planbureau wat betreft de toenemende vergrijzing en de bevolkingsgroei die bijna alleen op het conto komt van eenpersoonshuishoudens. Wat dat laatste betreft constateerde hij dat er een mismatch is tussen de woningvoorraad, die voornamelijk uit gezinswoningen bestaat, en de behoefte aan woningen voor alleenstaanden. Een urgent probleem waar volgens hem snel iets aan gedaan moet worden. Tijdens het politiek café van Liwwadders waar dit ook aan de orde kwam, waren de raadsleden Lydia van Santen (PvdA), Carina Runhart (Lijst 058) en Hinke Roorda (FNP) het erover eens dat er in ieder geval een scenario moet komen om dit huizenprobleem aan te pakken en dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden.

Het meest opmerkelijke aan de presentatie van Arjen Droog is het feit dat het probleem dat hij aankaartte, de mismatch tussen de gezinswoningen en de benodigde woningen voor eenpersoonshuishoudens, al veel eerder opgepakt had moeten worden door de gemeenteraad. Cijfermatig gezien werd er niets nieuws verteld.

In het Afwegingskader Woningbouw Gemeente Leeuwarden uit 2016 (!) waar de gemeente tot 2024 haar woningbouwbehoefte aan toetste laten de cijfers aan duidelijkheid niets te wensen over. In de periode 2015 tot 2033 werd een toename verwacht van 5.636 inwoners, waarvan 5.618 eenpersoonshuishoudens, terwijl het aantal gezinnen met 99 afneemt.

Wanneer we kijken naar de resterende ruim 3800 woningen die gepland zijn in de Zuidlanden zijn er maar weinig bestemd voor eenpersoonshuishoudens. Het merendeel bestaat uit gezinswoningen, waarvan veertig procent bestaat uit vrijstaande- en twee onder een kapwoningen. Dit is een duidelijk voorbeeld van een mismatch waar Arjen Droog het in zijn presentatie over had. Met deze cijfers kun je niet anders concluderen dat op zekere dag de huizenbouw in de Zuidlanden piepend en krakend tot stilstand zal komen met alle financiële gevolgen van dien. Dit terwijl er voldoende vraag is naar woningen in de sociale verhuur. Maar die worden daar niet gebouwd omdat dat een nadelig effect zou hebben op de grondexploitatie. Zo heeft de gemeente zich in een zelfgekozen spagaat gemanoeuvreed.

Het wordt hoog tijd voor een serieuze inventarisatie van de werkelijke woningbehoefte in Leeuwarden. Voor wie moeten we gaan bouwen, om wat voor type woningen gaat het dan en waar moeten die woningen komen?

Er zijn genoeg momenten geweest waarop de gemeente haar bouwprogramma had kunnen aanpassen aan de werkelijke woningbehoefte. Zeker toen zij Middelsee ging ontwikkelen, het deel van de Zuidlanden ten westen van de Overijsselse weg. Ze had, wat het waterrijke gebied

betreft, zich kunnen beperken tot het noordelijk deel van Middelsee. Nu wordt het hele gebied ontwikkeld met een vaart die het van Harinxmakanaal met het Oud Diep verbindt met de nodige bruggen en walbeschoeiingen. Als hiervan afgezien was, zou er ook meer financiële ruimte zijn geweest om goedkopere woningen te bouwen. Waarom het ooit zo ver heeft kunnen komen is een raadsel. Het enige denkbare is een grote inbreng van de projectontwikkelaars die door bouwclaims nog een flinke vinger in de pap hebben en liever woningen bouwen in het duurdere segment. Dat Leeuwarden opnieuw een financieel risico loopt, en de bouwers niet, hebben we al eens eerder gezien.

Het bouwprogramma van de Zuidlanden en de mogelijke consequenties van de mismatch raken niet alleen de Zuidlanden zelf. De titel van het coalitieakkoord 'Nu investeren in de Toekomst' krijgt wel een erg wrange bijmaak wanneer je kijkt naar een van de belangrijkste doelstellingen in dit manifest. Het idee van de inclusieve stad waarbij mensen kunnen wonen waar ze willen en er in elke wijk een mix is van sociale huur, goedkopere en duurdere woningen is verder weg dan ooit. In Middelsee beperkt deze mix zich tot de Fellingen, een dichtbebouwde enclave aan de rand van de nieuwe stadswijk. Met de plannen voor inbreiding in de bestaande stad wordt ook Oud Oost genoemd, een van de dichtstbevolkte wijken met de minste groenvoorzieningen. Niet alleen de voormalige velden van Cambuur worden volgebouwd, maar de gemeente ziet ook mogelijkheden om hier nog meer woningen aan toe te voegen. Waarschijnlijk de huurwoningen waar in de Zuidlanden geen plaats voor is. Dit terwijl er hoogstwaarschijnlijk genoeg ruimte overblijft in Middelsee. In dat geval zou de inbreiding zich kunnen beperken tot Het Spoordok en het omzetten van kantoor- en winkelruimte naar woningen.

Het minste wat we toch mogen verwachten is een informatieve raadsvergadering waarin de ambtelijke dienst, waar de volkshuisvesting onder valt, met een duidelijk verhaal komt, gebaseerd op cijfers. Dat stelt de raadsleden ook in de gelegenheid om zelf verantwoorde keuzes te maken en niet blind te varen op datgene wat het college hen voorschotelt.

KOKEN MET KLAAS:

IEDERE DAG OP WWW.LIWWADDERS.NL

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

FRANSE OMELET MET ROOMKAAS

Natuurlijk kun je rare diëten volgen, zoals om de dag vasten, Keto of een geheel plantaardig dieet. Je kunt ook diabetespillen gaan slikken, iets dat me niet zo gezond lijkt. Hardlopen en urenlang in de sportschool trainen kan ook, maar ik denk dat dat nog ongezonder is dan de pillen. Maar ik geef toe, als je vindt dat je te dik bent, kun je al deze mogelijkheden gebruiken om af te vallen.

Wat ook helpt is verhuizen. Bijvoorbeeld naar een appartement dat op loop- of fietsafstand van je dagelijkse bezigheid is. En ga dan op 4-hoog wonen, het liefst zonder lift zodat je moet traplopen. En drink dan zes glazen water per dag. Voor de rest kun je gewoon eten en drinken wat je wilt. Zoals deze omelet met een glaasje Chardonnay.

(TER INFORMATIE, DIT DIEET IS NET ZO ONBETROUWBAAR ALS ALLE ANDERE DIËTEN)

INGREDIËNTEN VOOR 1 OMELET:

50 gram boter
1 halve gehakte ui
2 eetlepels water
zout
2 grote eieren
1 halve eetlepel room
1 eetlepel kruidenroomkaas
1 theelepel gehakte bieslook

BEREDING:

Smelt een derde van de boter in een kleine koekenpan. Fruit hierin de gehakte ui een paar minuten. Voeg het water en een snuffje zout toe. Fruit alles nog een beetje langer tot de ui zacht en lichtbruin gekleurd is. Schep de ui in een kom.

Klop de eieren met de room en een snuffje zout los. Smelt de helft van de overgebleven boter in de koekenpan en giet hier het eiermengsel bij. Bak dit al roerende met een spatel tot er gestolde klontjes in het mengsel komen. Draai het vuur laag. Verdeel de roomkaas over de eieren in de pan. Strooi de gare uitjes er over. Laat dit op het vuur staan tot de kaas begint te smelten. Vouw de omelet dan in drieën op. Laat de omelet op een bord glijden. Leg de overgebleven boter er in kleine klontjes op. Strooi er nog wat zout over en de gehakte bieslook.

...IN HET KORT...

In de Zuidlanden bouwt de gemeente Leeuwarden een derde van het beoogde aantal woningen. Rijkssubsidie om de bouw te stimuleren wordt voor een deel aangewend om tekorten op de grondexploitatie op te vangen, het resultaat is dat dit geld geen enkele extra woning oplevert en zeker geen betaalbare. Projectontwikkelaars bepalen voor een belangrijk deel het Leeuwarder woningbouwbeleid. De kernvraag is: wanneer bouwt Leeuwarden nu eens naar behoefte?

Tijdens de onlangs gehouden bouwtop in schouwburg De Harmonie werden mooie woorden gesproken. Minister Mona Keizer (BBB) vatte de pleidooien samen met het uitspreken van de woorden: jongens, stop ermee, ga bouwen. Wat, hoe en vooral voor wie we bouwen zijn vragen die tijdens de 'top' in nevelen bleven hangen. Kort voor de bijeenkomst in de Harmonie werden drie bestuurders, te weten wethouder Hein de Haan (Leeuwarden), gedeputeerde Abel Kooistra en wethouder Erik de Groot (Harlingen) naast een graafmachine in nieuwbouwwijk Middelsee in de Leeuwarder Courant aan het woord gelaten. Ook deze bestuurders spraken vooral in algemeenheden.

Het Stadsblad Liwwadders is helaas niet uitgenodigd om verslag te doen van de bouwtop. Onze redactie dook in de achterliggende cijfers en zag opmerkelijke ontwikkelingen. Als u dit onderzoek waardeert, dan vragen wij u om ons werk te ondersteunen met het nemen van een abonnement. U ontvangt de krant dan in uw brievenbus en ontvangt regelmatig kortingsbonnen te besteden bij de plaatselijke middenstand.

Lees op Liwwadders.nl

- Leeuwarden maakt geen haast met bouwen naar behoefte
- Voor wie bouwen we in Leeuwarden? Woningzoekende zal nog jaren geduld moeten hebben

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst André Keikes • Foto: André Keikes

VEILIG BIJ MOEKE IN DE HUISKAMER

In de tijd dat reislust nog niet verplicht was, bleven mensen het liefste thuis. Misschien is dat nog wel zo, alleen durft niemand dat meer hardop te zeggen. Iedereen kosmopoliet of je wilt of niet. Veel Friezen, ook Leeuwarders, zijn diep van binnen beslist de oude mening toegedaan. Gewoon een bakje slobberkoffie, gekookte aardappels, de Oldehove trouw op de achtergrond. Het zit in het dna van de bewoners van ons gewest om dit thuisgevoel te koesteren, lekker veilig in je huiskamer te zitten. Alleen is het de vraag of bezoekers, reizigers immers, er ook zo over denken.

De Friese horeca, het Fries Museum, maar ook het Leger des Heils en de gemeente Leeuwarden kunnen zich waarschijnlijk niet voorstellen dat er mensen bestaan die vrijwillig de wijde wereld in trekken, zeg maar alles achter Wolvega en Buitenpost, waar zo maar bergen en vulkanen kunnen oprijzen, vreemd uitgedoste buitenlanders merk-

waardig zingen en dansen, en hier en daar zelfs wel eens een walvis zwemt. Naar het schijnt hebben de Egyptenaren zelfs ons Crystalic willen nabouwen, al

viel hun stenige variant een stuk minder transparant uit.

De genoemde bedrijven en instellingen menen dat woorden

als ‘thuis’ en ‘huiskamer’ het summum van aantrekkelijkheid zijn voor een ieder die hier rondstapt. Oubollig? Kneuterig? Hoe bedoelt u?

Leeuwarden alleen al stikt van de ‘huiskamers’. Dat is de ruimte in huis waar Gerard Reve in *De Avonden* ooit een korte indruk van gaf met de woorden ‘In de

DE RODE LOPER boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

NIEUW AANBOD CURIOSA

POST UIT FRIESLAND
NICO FRIJDA

DE KOLIBRI
FEDDE SCHURER

TOTDAT DE ATOOMBOM VIEL
D.A. VAN DER LINDEN

FRIESCHE EIGENERFDENWAPENS
G.F.E. GONGGRIJP

US FRYSKJE HINNEN
F. HOOGEVEEN

IT KIN NET, 'T MOAT OARS
(BOEKJE BIJ OPENING BOEKHANDEL
DE TILLE AAN HET RUITERSKWARTIER)
MICHAEL ZEEMAN

RAPPORT OVER DE TE
VERWACHTEN BETREKKINGEN
TUSSCHEN FRIESLAND EN DEN
NOORD-OOSTPOLDER

NO SIL IK IT JO SIZZE, DOKTER
HENDRIK JAN BIJSTERVELD

OP SOLIDE BASIS
150 JAAR BURGGRAAFF BOUW

DE RAMP VAN MODDERGAT
R. IJBEMA

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND, BEHALVE
MAANDAG, VAN 11 TOT 17 UUR. 'S ZONDAGS VANAF 13 UUR

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daarop houden, iedereen die ‘wat heeft’ met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 31

Sanne Wevers

Sanne Wevers, de Nederlandse topturnster, werd geboren in Leeuwarden. Geldt trouwens ook voor haar tweelingzus Lieke. Niet dat ze hier lang bleven, maar eens geboren blijft geboren is ons uitgangspunt. Sanne won al heel wat plakken, zoals dat heet, felbegeerde ook, om lekker haar tanden in te zetten. Op de balk draait zij zonder al te veel inspanning een dubbele pirouette met gestrekt been. Welke Leeuwarder doet haar dat na? In 2016 was Sanne sportvrouw van het jaar. Hier zweeft zij boven de popbunker in de Prinsentuin, tegenover het kantoortje van Stadstoezicht, ook wel Handhaving genoemd. Want op Sanne moeten we zuinig zijn.

Groeneweg bij de popbunker

‘Gelukkig in deze krant niks over Max Verstappen’

SAAKJE ZIJLSTRA

DE GEMEENTE LEEUWARDEN ZIET DE HELE BINNENSTAD EN DE NIEUWESTAD IN HET BIJZONDER ALS 'HUISKAMER VAN LEEUWARDEN', ZO LEERT HET DOSSIER VAN ATELIER STADSBOUWMEESTER. DEZE STRAAT GAAT WEER EENS VERBOUWD WORDEN DE KOMENDE JAREN. BEGRIJP ELK OOK WEL, WANT WIE WIL ER DAN OOK CHINESE KEITJES IN ZIJN HUISKAMER? HET ZAAILAND HEETTE DESTIJD IN DE PLANNEN VOOR DE NIEUWE INRICHTING, TOEN HET FRIES MUSEUM DUS NOG GEBOUWD MOEST WORDEN, OOK AL EENS 'DE HUISKAMER VAN LEEUWARDEN'. HET LEGER DES HEILS HEEFT EEN 'HUISKAMER' VOOR VROUWEN DIE WERKEN OP DE WEEZE. EEN RUIMTE WAAR ONTSPANNEN KAN WORDEN. EN GENOTEN. VAN EEN KOPJE KOFFIE. STAAT ALLEMAAL OP DE WEBSITE VAN HUISKAMER XENIA. HET 11 SCAFÉ IN DE ELFSTEDENHAL IS 'DE HUISKAMER VAN DE ELFSTEDENHAL', HEEL OVERZICHTELIJK.

Oubollig? Kneuterig? Hoe bedoelt u?

huiskamer vond hij zijn moeder bezig met het gereedmaken van de ontbijttafel. Zo'n kamer dus, symbool van weerzin onder jongeren, die al vroeg wisten: wegwezen van hier. De rij boeken en films waarin een jongere de ouderlijke huiskamer verlaat om zo snel als mogelijk een woest leven te gaan leiden in 'de grote stad' is onafzienbaar. Even voor de goede orde: met 'grote stad' bedoelen we hier niet Leeuwarden. Ja, je kunt niet voorzichtig genoeg je woorden kiezen. Des te merkwaardiger is het grote aantal bedrijven dat juist met dat toch wat besmette woord klanten en belangstellenden meent te kunnen trekken. Vroeger spraken de avontuurlijke durfals, die zich helemaal tot wel in Dwingeloo of op de mooie Veluwe waagden graag van 'út maar toch thús'. Dit om de verontruste thuisblijvers een beetje te kalmeren. Komt het wel goed, vader? Ja, moeke, se binne út, maar toch thús. Dat hielp. Probaat, mag je wel zeggen.

In dit licht moeten we waarschijnlijk de naam van het museumcafé Thús aan het Zaailand zien. De uitbaters denken vermoedelijk dat de vermetele Overijsselaars, de ontdekkingsreizigers onder de Groningers en wie weet zelfs wel eens een losgeslagen Noord-Hollander, die 'ús' mooie Fries Museum bezoeken, allemaal een beetje beverig zijn. Natuurlijk ook klamme handen hebben als gevolg van de enorme afstand tot hun eigen veilige huiskamer. Dat zij dus een beetje gekalmeerd moeten worden met zo'n geruststellende naam. 'Café Thús is onlosmakelijk verbonden met het karakter van de provincie', staat er op de website. Juist ja.

BEHALVE 'HUISKAMERS' TELT LEEUWARDEN TROUWENS OOK NOG EENSTIEN 'WARME WOONKAMERS' VAN SOLIDAIR FRIESLAND. KORTOM: ONS MOEKE HOUDT DE BOEL SKERP INNE GATEN.

Het DE Café in Leeuwarden ('de gezelligste huiskamer van Leeuwarden') en de nieuwe Anne & Max ('een huiskamer in de stad') gebruiken dat woord ook al. Voor de bibberigsten onder de studenten misschien, die helemaal allenig in onze 'grote stad' verkeren wellicht. Maar ook ondernemers hebben kennelijk behoefte aan een moederlijke omgeving. Koffiezaak Zuid4 aan het Zuiderplein noemt zich 'de huiskamer van ondernemend Leeuwarden'. Wat dat betreft is de Grutterswinkel wat logischer, want daar zit je letterlijk in de huiskamer van wijlen de gezusters Feenstra.

Onbevreesde reislustigen uit de verre ommelanden die per trein komen, en waarschijnlijk al een bepaald vooroordeel over de Friezen hadden, moeten misschien wel even gnuiven als ze zien dat het Oranje Hotel zich 'de húskeamer fan Ljouwert' noemt. Op de website van het hotel staat dat 'de kamers van het hotel zo zijn ingericht dat je er eigenlijk niet meer weg wilt.' Een knap stukje zelfreflectie, want een Fries in den vreemde blijft waarschijnlijk ook het liefst op zijn veilige kamer in plaats van die enge Eiffeltoren te gaan bekijken. Grand Hotel Post Plaza rept van 'út fan hús'. Want het eigen erf blijft natuurlijk altijd het uitgangspunt.

Brasserie Patina in Nijlân beveelt zich aan door de eigen sfeer te roemen. 'Een sfeer die aanvoelt als thuiskomen, als je eigen gezellige huiskamer.' Alsof je dáár de deur voor uitgaat. 'Een eindeloze avond tafelen in onze huiskamer' is wat Restaurant Eindeloos in de Korfmakersstraat promoot en Grandcafé Bilgaard tooit zich met de slogan 'de huiskamer van Bilgaard'.

HIJUM HEEFT EEN VAN DE MOOIST GELEGEN IJSBANEN VAN FRYSLÂN

Door Bearn Bilker
Beeld: Anton Feddema

Toen ik eind januari op de druilerige vrijdagmiddag Hijum binnenreed, viel het mij meteen op: overall hing nog kerstverlichting. Zowel binnen, alsook buiten. Hebben de Hijumers onderling een geheime code om Driekoningen een maand later te laten plaatsvinden? Ik vroeg er een enkele Hijumers naar, kreeg geen duidelijk antwoord, maar merkte wel dat niet iedereen zo blij mee is met die kerstversiering. Wat valt nog meer op in Hijum, een dorp van zo'n 400 inwoners? Heel opmerkelijk is dat de oude St. Nicolaaskerk van de 13e eeuw nog heel keurig west-oost staat, maar dat de terp west-noord oost-zuid ligt. Dat geeft een bijzonder effect voor de kerk en vooral voor de begraafplaats, die daardoor wat haaks staan op de terp. Die terp was oorspronkelijk wel wat groter en is rond 1900 voor een groot deel afgegraven, waarbij die eigenaardige richting is ontstaan. Oorspronkelijk maakte de terp zelfs deel uit van de zeewering en bedijking en dat is aan de Lege Hearewei en Hijumerwei nog goed te zien. Hierdoor kwam in de 11e eeuw de terp ineens binnendijks te liggen.

Eerst maar eens een wandeling door het dorp, dat zeventien straten telt. Het is het meest noordelijke dorp van de gemeente Leeuwarden. Hijum komt van Hiem; het werd indertijd op diverse manieren gespeld: vooral Hyem. Heel oude huizen vind je hier niet. Op de lijst van Rijksmonumenten prijken geen woonmonumenten in Hijum, behalve dan de oude kerk. De Lege Hearewei is veruit de belangrijkste doorlopende weg. Destijds ging alle verkeer hierlangs naar de verderop gelegen dorpen Hallum, Ferwert, Holwert. Dat gold ook voor de bus, maar die rijdt nu alleen nog maar over de provinciale Brêweg en Ljouwerterdyk. De kern Hijum heeft een totaal van 181 woningen, waarvan de 77 vooroorlogse woningen vooral aan de Lege Hearewei staan. Daar zitten enkele uit de 19e eeuw bij. In totaal zijn er, inclusief buitengebied, 200 adressen. 21% van de bevolking is 65 en ouder. Er is een nieuwbouwwijk, maar de bewoners zijn niet zo tevreden omdat er amper huizen worden gebouwd. In 2024 is er maar één woning gebouwd; dat is veel te weinig, vinden mijn zegslieden. Op de gemeentelijke planning staan nog zo'n vier à vijf huizen. Jongelui die graag hier willen wonen vinden hier

geen geschikt, betaalbaar huis. Het woont hier prima, want de huizen zijn zo'n 174 vierkante meter en dat is gemiddeld nogal groot te noemen. Aan de westkant wordt het dorp begrensd door de Hijumerfeart en vroeger ook door de spoorlijn Leeuwarden-Dokkum, it Dockumer Lokaeltsje.

Op het centrale kruispunt Lege Hearewei/Oerd vind je duidelijk nog de sporen van het vuurwerk en het knallen van Oud en Nieuw. Ook staat op die hoek het voormalige dorpscafé; het lijkt nog wel een kroeg, café De Terp staat erop. Het nodigt absoluut niet uit om binnen te stappen, integendeel. Het wordt duidelijk niet meer onderhouden en dat is jammer, omdat het op een prominente plaats midden in de dorp staat. Een andere opvallende plek is de voormalige gereformeerde kerk uit 1877. Het is al sinds 2014 geen kerk meer en is nu omgebouwd tot een fraaie woning. Tegenover deze kerkwoning woont Lútzen Plantenga. Ik zie hem voor het raam zitten. Vast en zeker kan hij mij meer vertellen. En dat blijkt ook, want hij woont al 62 jaar in Hijum. Hij werd in Stiens geboren en met 24 jaar trouwde hij en kwam zodoende in Hijum terecht. Zijn vrouw is acht jaar geleden overleden en dat heeft zijn leven wel

veranderd. Zijn vier kinderen wonen mooi in de buurt. Hij was destijds de SRV-man en kwam dus overall: Hallum, Hijum, Finkum en Stiens. Hij vindt Hijum natuurlijk een prachtig dorp, kende er tot voor kort wel iedereen. Vooral het streekje waar hij woont is men erg close met elkaar: ze staan altijd klaar voor elkaar en hij vindt het geweldig dat hij zo'n aandacht krijgt van de buurt.

Hij zat jarenlang in dorpsbelang en in de sportverenigingen. Uit alles blijkt dat Hijum een sportdorp is, vooral korfbal en kaatsen. Maar ook schaatsen. Er was nu net, vertelt Plantenga, een dorpsenquête langs de deuren gegaan en van de 390 inwoners (ooit wel 480!) kwamen er 80 reacties. Hoofdpunt was toch dat er woningen bij moesten komen. Plantenga noemt dan dat er jaren niets gebouwd is en dat zelfs drie keer drie woninkjes omgebouwd zijn tot één, een verlies van zes woninkjes.

Tot 2017 behoorde Hijum tot de gemeente Leeuwarderadeel en daarna tot de gemeente Leeuwarden. Plantenga hoort daar niet veel kritiek over. Hij is meer op het dorp zelf georiënteerd. Hijum is een kaatsdorp, zegt hij. Zomers wordt er geëerd op het ijsbaanveld, pal naast de terp en de oude kerk. Als er meer par-toeren zijn, wordt ook gebruikt gemaakt van het sportterrein. Ja, en dan schaatsen. Hijum heeft wel een heel pittoreske ijsbaan, als er winters geschaatst kan worden levert de ijsbaan een prachtig plaatje op als een van de mooiste gelegen ijsbanen van Fryslân.

En dan komt het gesprek op Willem Poelstra, een veelbelovende jonge schaatser uit Hijum. De Elfstedentochtroute loopt over de Hijumerfeart en komt langs zijn ouderlijke woning. Dat inspireerde hem, hij wilde die dus ook schaatsen. 4 januari 1997 kwam er een Elfstedentocht en Willem werd negende. Dat beloofde wat voor de toekomst. Hij werd vooral goed in marathonschaatsen maar op 16 oktober 1999 ging het dramatisch mis. Willem reed op de Jaap Edenbaan in Amsterdam weer een marathon, kreeg een hartaanval en stierf, 24 jaar oud. Voor familie en ook voor het dorp was dit een grote slag, die Plantenga nog helder in herinnering heeft. Op het kerkhof is een heel mooi grafmonument aan Willem gewijd waarop hij in zijn schaats-houding is afgebeeld.

Een andere bekende Hijumer was de sterrenkundige Arjen Roelofs (1754-1828). Hij woonde met zijn broers Pieter en Albert op een boerderij ten westen van Hijum. Gedrieën waren ze erg bezig met telescopen en sterrenkijkers. Arjen Roelofs werkte samen met Eise Eisenga, die hem enkele keren in Hijum kwam opzoeken. Roelofs was heel goed in het berekenen van de stand van

‘Uit alles blijkt dat Hijum een sportdorp is’

BEKIJK OOK DE REPORTAGE VAN 058 ONLINE VIA YOUTUBE

!!JA, IK WIL!!

EEN ABONNEMENT OP HET STADSBLAD LIWWADDERS
EN ONTVANG DE KRANT IN DE BUS + KORTINGSBONNEN

MET EEN ABONNEMENT ONDERSTEUN IK DE REDACTIE, DIE TIEN KEER PER JAAR EEN
INTERESSANTE KRANT MAAKT EN BOVENDIEN EEN DAGELIJKSE NIEUWSWEBSITE VERZORGT.

IK MAAK 40 EURO (INCLUSIEF VERZENDINGSKOSTEN) OVER OP REKENINGNUMMER
NL 88 RABO 0355 1954 96 T.N.V. STICHTING LOODS 50 VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK.

KRANT AAN HUIS • EXTRA SERVICE • VERGEET UW ADRES NIET TE VERMELDEN
MAIL UW ADRES NAAR DON.LIWWADDERS@GMAIL.COM

STADSBLAD LIWWADDERS: AL 25 JAAR EEN PODIUM VOOR ONDERZOEK, HISTORIE,
HUMAN INTEREST, COLUMNS EN SPRAAKMAKENDE ACTIVITEITEN.

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: HIJUM

‘Er is een nieuwbouwwijk, maar de bewoners zijn niet zo tevreden omdat er amper huizen worden gebouwd’

planeten. Zo wist hij nauwkeurig te berekenen dat er op 7 september 1820 een zonsverduistering zou komen. Veel geleerden en hobbyisten kwamen op die dag naar zijn boerderij om dit schouwspel te beleven. Na de Watersnood van 1825 zette hij zich in voor betere zeedijken door ze meer te laten glooien.

Zoals in elk dorp is er veel verdwenen, zegt Plantenga: ‘Je had een smid, een koperslager, een wagenmaker en een bakker. Nu zijn de Hijumers aangewezen op Hallum en vooral Stiens.’ Plantenga woont, zoals gezegd, pal tegenover de voormalige gereformeerde kerk. ‘Ja, daar kwamen tal van dominees, zoals de excentrieke ds. J.H. Zelle uit Leeuwarden. Die preekte hier regelmatig en kwam dan op zijn fietsje. Die zette hij daar tegen het hek. In de zestiger jaren had je dominee Fedde Dijkstra, ook al een bekende verschijning. In een strenge winter, dat moet 1962/63 geweest zijn, was het op een zondag bar en boos. Dominee meldde dat er geen kerkdienst zou zijn maar dat men met man en macht sneeuw moest ruimen zodat niemand geïsoleerd zou raken.’ In de voormalige kerk woont nu sinds kort een jong stel, daar is het dorp wel gelukkig mee. Ze hebben het pand heel mooi ingericht. Zij is fotografe en zit geregeld met opdrachten in het buitenland.

Er is één school in Hijum, een betrekkelijk nieuw gebouw, de openbare Arjen Roelofskschool. Behalve de basisschoolleerlingen vinden De Troetelbeertjes, dat zijn de peuters, er ook onderdak. Er komen ook kinderen van Finkum of andere plekken. Maar sommige kinderen van protestantse komaf gaan juist weer naar Hallum.

Wat criminaliteit betreft vonden er in 2024 vier gevallen van diefstal plaats en was er daarnaast sprake van milieuovertredingen, verkeersovertredingen en een geval van oplichting. In december vond er nog een inbraak plaats.

Het dorp heeft een goed opererend dorps huis ‘De Kampioen’, waar van alles plaatsvindt. Elke week is er biljarten en ook de muziekvereniging ‘Crescendo’ oefent er wekelijks. Er is een eigen toneelvereniging ‘Us Nocht’ en de korfbalvereniging ‘Mei nocht en wille’, die voor de Hijumers misschien nog wel het belangrijkste is. Iedereen heeft daar wel iets mee te maken. Veel gebeurt in samenwerking met Finkum (Feinsum).

Wat een heel geslaagd pluspunt van de Hijumers is, is dat hun gebruik van gas en elektriciteit flink gedaald is. Zijn ze door corona ineens zuiniger omgegaan met energie? In 2013 gebruikte Hijum aan gas 2000 m³ en aan elektriciteit 2650 kWh, dat was het topjaar, daarna zakt het verbruik. In 2023 kwam het op 1250 m³ gas en op 2325 kWh elektriciteit. Er is inderdaad veel aan energiebesparende maatregelen gedaan. Er zijn officieel 35 bedrijfsvestigingen, waaronder vijf agrarische bedrijven. Verder is er zoals overal elders sprake van zzp’ers met hun eigen bedrijf(je), zoals in de dienstverlening en zorg. Een aantal jaren geleden alweer had Hijum een vermaard restaurant Leaf Sawntjin. Het was er goed eten en toeven.

Ik kom mevrouw Wiepie Stapert-Flapper tegen. Zij leende even haar aanhangwagen uit aan een paar jongemannen, die de schuur die ze net hadden aangekocht en waar zij veel overbodige spullen hebben

aangetroffen, willen ontruimen. Wiepie Stapert woont ook aan de Lege Hearewei. Ze nodigt mij uit om binnen te komen voor een lekker bakje koffie. ‘Ik wenje hjir tige nei’t sin’. Haar huis is niet te groot, mooi praktisch alles bij elkaar. Ja, ze kent het blad Liwwadders heel goed, zij neemt het altijd mee van Albert Heijn te Stiens, mooi blad.

Hijum is een mooi rustig dorp waar toch heel veel te beleven valt, zegt zij en ook zij noemt het korfballen en het kaatsen als pluspunten. Haar drie kinderen wonen in de buurt, in Hallum en Stiens. Zij is onder Stiens geboren, het Stienzer Aldlân, op een grote boerderij niet ver van de Dokkumer Ee. Dus zij was ruimte gewend en zou nooit kunnen aarden in de dichte bebouwing van een groot dorp of stad. Gelukkig wonen hier wel jonge mensen in het dorp. Goed voor de school. Ze geniet van de twee gezinnen tegenover haar, want die hebben kleine kinderen en dat is altijd levendig. Zij heeft er, zoals zij het formuleert, geen last van dat Hijum nu onder de gemeente Leeuwarden valt. Vroeger zat ze zelf op korfbal, maar daarvoor moest ze over de Ee naar Wijns omdat Stiens geen korfbalvereniging had. Nu gaat ze nog altijd naar het korfbal om haar kleinkinderen te supporteren. Over het aantal kinderen in het dorp maken mevrouw Stapert en haar mededorpsgenoten zich wel wat zorgen. Nu zijn er zo’n 50 leerlingen op school, maar hoe zal dat over tien jaar zijn?

Dus daarom is het van belang dat jonge gezinnen de kans krijgen om in Hijum te kunnen wonen. Dat blijft een belangrijk punt van aandacht om onder ogen te brengen van de gemeente, zoals ook al uit de enquête bleek.

DE KEUZE VAN UW BEDRIJFSVORM IS TE BELANGRIJK OM AAN HET TOEVAL OVER TE LATEN

Als ondernemer weet u veel over uw eigen producten en diensten. Toch is het van belang om af en toe op enige afstand naar uw onderneming te kijken. Meestal wordt bij de opstart of groei van uw onderneming niet direct aan de juridische vorm van een onderneming gedacht. Fiscale aspecten en vraagstukken omtrent aansprakelijkheid zijn belangrijk in uw keuze.

Als ondernemer bent u meestal druk. Vaak schiet de vraag of uw bedrijfsvorm nog bij u past er weleens bij in. Het is van belang om allerlei zaken die hierbij komen kijken eens rustig op een rij te zetten en daarbij een onafhankelijke sparringpartner te betrekken. Als STS notarissen zijn wij een onafhankelijke partij en betrekken zowel uw privé-situatie als de veranderende wettelijke en fiscale regels bij ons advies over uw rechtszekerheid. De keuze van uw bedrijfsvorm is te belangrijk om aan het toeval over te laten.

Neem bijvoorbeeld het oprichten van een besloten vennootschap (b.v.) dat geschiedt door middel van een notariële akte. Met u nemen wij stap voor stap door wat de keuze voor een b.v. precies betekent. Gespecialiseerde bijstand en advisering van de notaris is onontbeerlijk voor een succesvolle onderneming. De STS notaris zorgt er met u voor dat de oprichting geheel naar wens wordt uitgevoerd. Ook wijst hij u op eventuele valkuilen. Meerdere facetten (zoals fiscaliteit en de persoonlijke omstandigheden) spelen bij de oprichting van een besloten vennootschap een rol.

Ook bij een eventuele overdracht van uw bedrijfspand speelt de notaris, naast een makelaar, een belangrijke rol. Wij kunnen u onder andere adviseren omtrent de op uw onderneming toegesneden vraagstukken over btw- en overdrachtsbelasting. Nadat er een koopovereenkomst is getekend, wordt er voor de leveringsdatum een ontwerp van de akte van levering, veelal met het ontwerp van de hypotheekakte en de financiële eindafrekeningen (inhoudende het betalingsverloop zoals de betaling van de koopsom, kosten, lastenverrekeningen, makelaarscourtage e.d.) aan partijen gezonden. Het is een onderdeel waar zorgvuldigheid een belangrijke rol speelt.

STS (SLAGMAN, TJAARDA SAVENIJE) NOTARISSEN IN LEEUWARDEN, GROU EN HEERENVEEN IS HIERBIJ UW BELANGENBEHARTIGER. BEL NU VOOR MEER INFORMATIE: 058-2120022.

**DONATEURS
ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE
JOURNALISTIEK
•
DOE MEE, DONEER!
•
KIK OP WWW.LIWWADDERS.NL**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

* BEZOEK DAGELIJKS ONZE WEBSITE **LIWWADDERS.NL** VOOR HET FIJNE LIWWADDER NIEUWS

Al 26 jaar iedere dag verse berichten

* Ondernemers zijn het zat. Waarvan en hoezo? Van regels en kosten, aldus **JAN PIET BROERSMA** van Leonidas in de Kleine Kerkstraat. Broersma somt de kosten op voor een werknemer via een uitzendbureau. Als iemand een tientje per uur wil verdienen, dan was je tot voorkort 17,10 euro per uur kwijt aan een uitzendbureau. Dat is inmiddels opgelopen tot 29 euro. Niet meer te betalen. Kijk eens goed om je heen hoeveel ondernemers ermee stoppen, aldus Broersma.

* 't Zusje wordt de nieuwe naam van het horecabedrijf dat gevestigd wordt in het pand van La Place aan het Zaailand. **MATHIEU FABER** van Fellini City Lounge en de Febo nam het pand onlangs over. Fellini zit aan de overkant van het plein. 't Zusje is een horecaketen met diverse zaken in het land.

* Ik gebruik je column over Neushoorn in mijn lessen. Dat werd **RICHARD VAN GELDEREN** (zoon van) gisteren in de Sint Jacobsstraat toegeschreeuwd door een docent van Firda. Die fietste voorbij en liet weten in zijn lessen aandacht te geven aan de werkwijze van de gemeente met

betrekking tot popzaal Neushoorn. Erg leerzaam voor de jongeren. De column is hier te lezen.

* Vijlbrief olé, Vijlbrief olé. Dat is het lijflied van de Groningers geworden. Wat is er aan de hand? Vrijwel iedereen met een eigen woning komt vrij gemakkelijk in aanmerking voor een douceurtje van enkele duizenden euro's. Ook al woont men ver buiten het schadegebied. Er kan heel eenvoudig via de website van het Instituut Mijnbouwschade Groningen forse sommen geld worden verkregen. Gisteren vernamen we informatie over een inwoner van Appingedam, die een

Opnieuw komen de senioren in het geweer nu zij aan de kant worden geschoven

mooi bedrag op zijn rekening zag bijgeschreven vanwege een scheur in de muur (niet afkomstig van een aardbeving). Eerder hoorden we een soortgelijk verhaal over iemand in de stad Groningen (ook geen aardbevingsschade). Het loopt als een lopend vuurtje door de provincie, aldus de blije ontvangers.

* Wie ook blij zijn, dat zijn de handelaren in sloffen Duitse sigaretten die verkocht worden in sportkantines. De eerste de beste sigarenzaak moet zich aan allerlei regeltjes houden, maar de sloffen gaan bij de verenigingen grif over de toonbank, aldus **RICHARD VAN GELDEREN**. De horecaman kijkt ook met een scheef ook tegen de sluitingstijden van de kantines aan. Die wordt overal met voeten getreden.

* Het Oranje Bierhuis staat nu officieel te koop. Voor 680.000 euro is men eigenaar van het historische café en twee appartementen.

* Het is niks anders dan leeftijdsdiscriminatie. Opnieuw komen de senioren in het geweer nu zij aan de kant worden geschoven. Eerder gebeurde dat al bij **KLAAS KASMA** (weg vanwege 'te oud' bij de Leeuwarder Courant) en **ALY VAN DER MARK**, die geen toegang werd verleend tot de directeur van Tresoor.

Nu overkomt het **JULIUS VAN DER HARING**, de eersteklas horecaman (voorheen Jonker Sikke in Jellum) en rondleider van gezelschappen. Hij mag geen rondleidingen meer verzorgen voor vakantieaanbieder TUI. Ik heb geprotesteerd, aldus de 79-jarige rondleider, maar ze willen me niet meer. Ondanks de goede beoordelingen maakt TUI geen gebruik meer van het gastheerschap van Van der Haring. Spijtig, aldus de enthousiaste vrijwilliger bij de boekenpassage in de Sint Jacobsstraat die driekwart van Europa met gezelschappen is afgereisd. Zondag vertrekt hij op een Nijlcruise, nu op eigen kosten.

* Het bestuur van de Stichting Binnenstadsmanagement Leeuwarden heeft **ELLEN SEERDEN** per 1 januari 2025 in dienst genomen als centrummanager. Zij volgt **HAYO GALEMA** op, die op 1 mei 2025 met pensioen gaat. Seerden was op de achtergrond actief voor de Leeuwarder PvdA (staat nergens vermeld op de LinkedIn-pagina).

* Wat is er aan de hand bij de cultuuredactie van de Leeuwarder Courant? Eerder sneuvelde het gehele katern Freed (met een wekelijkse portie cultuur). Nu is de gehele redactie in mineur. Er heerst onrust op de burelen. Redacteuren **KIRSTEN VAN SANTEN**, **GITTE BRUGMAN**, **ELISABETH POST** en **JACOB HAAGSMA** kregen van hoofdredacteur **MAARTEN PENNEWAARD** te horen dat de redactie wegens bezuinigingen wordt opgeheven. In een hoofdredactioneel commentaar van Van Santen kondigde zij eerder al aan verder te gaan als zzp'er. Wat dit allemaal voor de lezer betekent is niet duidelijk. De digitale assistent die de telefoontjes moet beantwoorden slaagde er vanmiddag niet in contact te leggen met hoofdredacteur Pennewaard. De lezer tast in het duister. We wachten af. Wie of wat volgt in de nieuwe bezuinigingsronde?

* Ze heeft er geen zin meer in. Wie? Eigenaresse **CATRIEN BOELENS** van ZenZi, mind en lifestyle winkel in de Sint Jacobsstraat, stopt. Ik heb mijn huurcontract deze week opgezegd. Over een jaar stop ik. De eigenaresse is de stijgende kosten helemaal zat. Ik kan er geen salaris meer uithalen en dan verhoogt de verhuurder ook nog eens doodleuk de huur terwijl hij weet dat we het moeilijk hebben in de straat.

* In de boekenpassage De Rode Loper was zaterdag **HERMAN SIEBEN** te gast. Sieben wordt beschouwd als een groot kenner van paddenstoelen in binnen- en buitenland. Sieben, dertig jaar geleden werkzaam en woonachtig in Leeuwarden, woont nu in Zwolle. Het verschil? Het zijn daar kakkers. Het is in Zwolle net even wat luxer allemaal. Leeuwarden bevalt hem wel en de boekenpassage vond hij geweldig. De oud-directeur van Staatsbosbeheer is meteen gestrikt voor een praatje in het Oranje Bierhuis. In oktober, dan is het paddestoelentijd.

**TECHNIEK
TASTBAAR**

OP 14.03.25

10.00 - 18.00 UUR

GRATIS ENTREE

CSG COMENIUS ZAMENHOF

Robert Kochstraat 6, 8921 VX Leeuwarden

**TECHNIEK
TASTBAAR**

2 DAGBOEK VAN EEN BURGEMEESTER

Woensdag

Geen idee wat deze dag zal brengen. Het kan vriezen en het kan dooien, dacht ik, toen ik mij naar het stadhuis voortsleepte. Nu zit ik achter een leeg bureau enigszins in gedachten verzonken. Twee meter verderop staat er een overlegtafel waaraan ik gasten ontvang. Ook dat tafelblad is helemaal leeg. Gelukkig is het aantal bezoekers beperkt en valt er nauwelijks iets te overleggen. Vaak zit ik ook een beetje voor het raam te mijmeren. Af en toe doe ik het licht uit en kijk dan naar buiten over het Hofplein in de hoop dat er een geniale gedachte bij mij ontspruit. De Oranjeboom staat er weer mooi bij. Ik zou rustig tijdens de werkdag de Donald Duck kunnen lezen, niemand die me tegenhoudt. Bestond de Eppo nog maar! Bij collega's zie ik soms het standaardwerk van Johan Huizinga op tafel liggen. Daar moet ik altijd een beetje om gniffelen. Hebben ze die gelezen dan? Ik vrees van niet. Mijn collega uit Breda is van een andere orde. Die heeft zijn hele kantoor ingericht met langspeelplaten van artiesten. Bespottelijk! Wethouder Jacobse gebruikt historische plattegronden als wanddecoratie. Een interessante keuze. Dat wegdromen in historische structuren spreekt mij zeer aan.

Gisteren werd ik tot mijn grote vreugde weer eens gebeld door de redactie van een talkshow. Even een verzetje. Toen de redactie me vroeg of ik bereid zou zijn wat te vertellen over Bundeskanzlerin Frou Angela Merkel (dit naar aanleiding van haar biografie), veerde ik op. Ik ben haar weleens tegengekomen tijdens een Europabijeenkomst, maar het is niet zo dat ze mij begroette met 'Herr Sybrand, sie auch hier?' Laat staan dat er ooit van substantieel overleg sprake is geweest. Het is wel een eer om voor het oog der natie de persoonlijkheid van deze markante vrouw (door Time Magazine uitgeroepen tot persoon van het jaar) tegen het licht te mogen houden. Ik begrijp dat zelfs een copyfee als Mark maar zijdelings voorkomt in haar biografie. Maar ik moet eerlijk bekennen dat er betere kandidaten zijn om het fenomeen Merkel te duiden. Anderen zouden er in zo'n geval voor kiezen de verleiding te weerstaan; voor restaurant De Jonge Haan of Jan Tabak hoeft men immers ook al niet meer naar Hilversum of Bussum. En toch vind ik het moeilijk om aan een dergelijke verleiding weerstand te bieden. Nu ben ik ook al Merkel-deskundige. Ondanks het feit dat mijn bijdrage beperkt was, zat Tim de Wit mij tijdens mijn betoog bewonderend aan te staren. Ik zag hem denken: die wil ik ook in mijn programma. Ook de andere tafelgenoten aten zonder tegenwerping uit mijn hand. De kleine grapjes, door de media verzameld onder de noemer Bumor, heb ik beperkt

gehouden. In de taxi terug heb ik aan de chauffeur gevraagd om niet te veel tegen mij te praten. Het is linksom of rechtsom toch eervol om voortaan als Merkel-deskundige door het leven te gaan.

Dinsdag

Het zitten achter mijn lege bureau zou ik als een van de hoogtepunten uit mijn bestuurlijke carrière willen omschrijven. Dit is een kwestie waar ik vaker over mijmer. Eindbaas te zijn over een gemeente; men past in feite op de winkel en als die een beetje naar behoren marcheert, waar zou een mens zich dan nog druk om maken? Ook wethouder Kramers heeft tegenwoordig een lekker leeg bureau vanwege het terug over de schutting kieperen van de jeugdzorg. We maken onderling wel opmerkingen over wie het leegste bureau heeft. Ik win meestal. Voor de pret leg ik wel eens een kleine notitie op het hare. Op de bureaus van de andere wethouders liggen al lemaal papieren, die zijn juist bezig met wie het het drukst heeft, een eigenaardig fenomeen.

Enfin, aan dat lege bureau zit ik nu in contemplatie over een lezing die ik binnenkort zal geven over mijn voorvaderen. De organisatoren van Cultuurpodium Dorpskerk Huizum hebben mij daartoe uitgenodigd. Er zit weinig sjeu aan dat verhaal. Integendeel zelfs, maar waarschijnlijk is het toch spannender dan de bijdragen van de overige sprekers. Dat kan al gauw, fijn dat er nog interesse voor bestaat.

De organisatoren van het Cultuurpodium Dorpskerk zijn met een nieuw thema op de proppen gekomen: wie was de grootste Leeuwarder uit de negentiende eeuw? Wat voor belang dient dit in 's hemelsnaam? Zo plat! En wat deed die betreffende Leeuwarder dan met die invloed? Werd die ten goede aangewend? Die nabeschouwingen en overleveringen pakken altijd positief uit, anders had men er nooit meer iets over gelezen. Ik zou liever andere onderwerpen op de agenda van die Dorpskerk zien. Bijvoorbeeld een smeug verhaal over Mata Hari. Dat lijkt me pas interessant en vermakelijk. Of over Max Blokzijl, ik noem maar een dwarsstraat. De invloed van Wim Hora Adema lijkt mij stukken interessanter dan dat geneuzel over die onbekende personen uit de negentiende eeuw. En dan maakt het podium zich ook nog druk over wie er op één, twee of drie staat, alsof het om een Songfestival gaat. Laat die beker alsjeblieft aan mij voorbijgaan. Ik mag hopen dat het bestuur van het Old Burgerweeshuis een stokje steekt voor het financieel ondersteunen van dergelijke malligheid.

EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK
LEEST U OP LIWWADDERS.NL.
BELEEFD AANBEVOLEN.

TAFELTJE DEKJE

63 JAAR MET MAALTIJDEN ACTIEF IN LEEUWARDEN

Tafeltje Dekje Leeuwarden is een organisatie die warme maaltijden levert aan mensen in Leeuwarden die thuis willen blijven wonen maar zelf niet meer kunnen koken. Op doordeweekse dagen worden aan circa 60 mensen in de wijken Aldlân, Nijlân, Huizum en Westeinde tussen de middag een driegangen menu bezorgd.

Tafeltje Dekje is een vrijwilligersorganisatie die met 25 maaltijdbezorgers/chauffeurs de dagelijkse routes rijden. Zij doen dat met hun eigen auto. De maaltijdbezorgers hebben een vaste route en hebben daardoor een persoonlijke band opgebouwd met de klanten. De bezorgers houden een oogje in het zeil, maken een praatje, helpen inden nodig bij het opscheppen van de maaltijd en nemen contact op met een familielid als er iets is met bijvoorbeeld de gezondheid van de klant.

Tafeltje Dekje Leeuwarden is opgericht in 1962 en bestaat dus dit jaar 63 jaar. Vroeger werden de maaltijden bereid in de keukens van het Bonifatius Ziekenhuis, Het Diaconessenhuis, Parkherstellingsoord, Aldlânstate, Sonneborgh, Greunshiem, Het Nieuwe Hoek en Nijlânstate. Tegenwoordig komen alle vers bereide maaltijden uit de keukens van Nijlânstate. Dat zijn op jaarbasis zo'n 12.500 maaltijden.

Door het werk van de vrijwilligers van tafeltje Dekje kunnen veelal oudere mensen langer thuis blijven wonen en genieten zij elke dag van een heerlijk vers driegangenmenu. Wij hopen dit werk nog vele jaren te kunnen blijven doen.

NADERE INFO OVER HET VRIJWILLIGERSWERK EN NIEUWE
KLANTEN: TAFELTJE DEKJE LEEUWARDEN ROMKE BOSKMA,
COÖRDINATOR TEL. 06-11734505

• • •
**‘Als ik in Leeuwarden
ben zoek ik altijd de
nieuwste Liwwadders’**

HARM WESSELING UIT TIJNJE (ZOON VAN V/H
DROGISTERIJ EN PARFUMERIE WESSELING UIT
DE RUYSDAELSTRAAT)

• • •

TELEURSTELLING IS VAAK HET GEVOLG VAN VERKEERDE

Door Andries Veldman • Foto: Marchje Andringa

Wethouder Gijs Jacobse (65) zit al vijfenveertig jaar in de Leeuwarder politiek. Hij begon als raadslid voor het CDA en werd in 1993 aanvoerder van de Nieuwe Leeuwarder Partij, een frisse partij die hamerde op een solide financieel beleid en daarnaast de hegemonie van bestuurderspartij PvdA aanvocht. Sinds twee jaar is Jacobse wethouder met in zijn portefeuille sport, democratische vernieuwing en bedrijfsvoering.

Hij stapt na de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar maart uit de politiek. 'Dan kan ik weer aan de zijlijn commentaar leveren. Misschien wel als presentator van een politiek café. Lijkt me leuk.' In hotel Post Plaza kijken we terug op de laatste politieke ontwikkelingen, waaronder het vertrouwen in bestuurders.

Laten we eens kijken naar dat vertrouwen. Dat is toch onmiskenbaar geschaad door allerlei discutabele acties van onze bestuurders. Neem het gedoe, breed omschreven, over de mogelijke komst van een Regionaal Opvangcentrum aan de mr P.J. Troelstraweg en daarbij de invloed van projectontwikkelaar Zwanenburg.

'De discussie rond de komst van een Regionaal Opvangcentrum aan de Troelstraweg was een feest van de democratie.'

Daar wordt verschillend over gedacht. Belanghebbers beschikten niet over de juiste informatie.

'Wat is er aan de hand? Het COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) komt met een verzoek en dan heb je als gemeente een besluit te nemen. Volgens het bestemmingsplan kan hun plan niet op die locatie. Dan ga je op zoek naar mogelijkheden hoe het wel kan. Het COA is leidend in

dit dossier. Iedereen heeft op meerdere momenten zijn zegje kunnen doen.'

Tijdens de eerste bekendmaking van dit plan in de kerk de Wijngaard aan de Troelstraweg, vlak voor de zomer, werd de buurt overvallen. Iedereen die in het verleden in dit gebied iets wilde bouwen kreeg veertig jaar lang te horen: kan niet wegens de vliegbasis. Einde discussie. In de Wijngaard kon plotseling alles. Burgemeester Buma hield een praatje, daarna wethouder Kramers (GroenLinks) als portefeuillehouder en tenslotte iemand van het COA. Projectontwikkelaar Zwanenburg stond tegen de bar geleund. Daarna werd onder leiding van Peter Boomsma de bekende voorlichterstruc van stal gehaald om iedereen in een aparte zaaltjes te drijven. Leuk bedacht, alleen liet de zaal dat niet toe. Opeens stond burgemeester Buma naast een huilende bewoner van het gebied mevrouw Nijenhuis, die niet wist wat haar overkwam. Allermist een feest van de democratie, toch?

'Het is niet ons plan. Wij zeggen als college: wij willen medewerking verlenen onder die en die voorwaarden. We willen een mooi woonwijkje met een parkje.'

De raad moest zich in allerlei bochten wringen om de benodigde documenten boven tafel te krijgen om een goed oordeel te kunnen vormen. Achter de schermen werd gedeald met projectontwikkelaar Zwanenburg. Hoezo, feest van de democratie?

'De discussie rond de komst van een Regionaal Opvangcentrum aan de Troelstraweg was een feest van de democratie'

'Er wordt altijd met deze en gene gesproken over de plannen. Er wordt ook altijd gekeken naar: hoe ziet de raad dit? Het is niet ons plan. Iedereen heeft de mogelijkheid gehad om daar iets van de vinden. Democratisch gezien is dit goed verlopen.'

Hoe staat het met de democratische vernieuwing, ook behorend tot de portefeuille van deze wethouder?

'De raad heeft zelf het traject bepaald. In de kern luidt de vraag: wat is per onderwerp de beste participatie die je kunt toe-

**NATUUR
MUSEUM
FRYSLÂN**
WETEN WAT ER LEEFT

OVER SLAPEN, SNURKEN EN SCROLLLEN WAKKER WORDEN!

Slapen; we doen het allemaal, elke dag weer opnieuw. De één slaapt als een roos, de ander ligt te draaien en te woelen. Meestal slapen we 's nachts in een donkere omgeving, maar als je in ploegendienst werkt moet je juist overdag je rust pakken. Slaap is belangrijk en wie dat te weinig doet, heeft er de volgende dag last van. We geeuwen en gapen er dan op los, beginnen spontaan te knikkebollen of doen een dutje tussendoor.

Met je eigen slaap kun je anderen uit de slaap houden - als je heel hard snurkt bijvoorbeeld. Tijdens de slaap kun je in je dromen allerlei avonturen beleven, maar ook de meest enge dingen meemaken. Er zijn mensen die tijdens de slaap echt op pad gaan: zij hebben last van slaapwandelen.

Ook dieren hebben slaap nodig. Hoeveel precies, dat verschilt van dier tot dier: giraffen doen verschillende kleine hazen-slaapjes, koala's slapen juist als een mar-mot. Dieren slapen in een hol onder de grond, een kuil in het gras of een nest hoog in de boom. Ze slapen staand op één poot, zitten samen op een stok, liggen op een tak of hangen ondersteboven in een grot.

Er zijn zelfs dieren die slapen terwijl ze zwemmen of vliegen!

Steeds meer mensen en dieren hebben problemen met slapen. Dieren hebben last van lichtvervuiling in de stad, mensen zitten te veel en te lang naar hun scherm te turen. Ook de opwarming van de aarde speelt een rol: dieren die een winterslaap houden worden door de stijgende temperatuur steeds vroeger in het seizoen wakker uit hun diepe slaap.

Kortom: slaap is een actueel onderwerp, herkenbaar voor iedereen en er valt veel interessants over te ontdekken. *_Wakker worden!_* is dan ook beslist géén slaapverwekkende tentoonstelling.

DE TENTOONSTELLING IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR BIJDAGEN VAN GEMEENTE LEEUWARDEN, MONDRIAANFONDS EN HET CULTUURFONDS FRYSLÂN. *_WAKKER WORDEN!_* IS TE ZIEN VAN 8 FEBRUARI T/M 28 SEPTEMBER 2025

Swette, Schuurmans, Stadion

MEINDERT SCHROOR

Al seppend fiel ik ôflopende frijdachavend op ESPN inne samenfatting fanne wedstryd tussen Cambuur en Excelsior. Ik hew nyt sefeul met foetbal, want ut gaat toch fral om de senten en dur is altyd gesoademieter; relen, slaanderij, diskriminasy, you name it.

Dêr was na levensgefaarleke eksploasys inne dichtbeboude binnenstad de hele brut heen ferhúsd. Oek hyr ging ut in 1971 noch es goed mis waardeur inne halve stad de rúten derút lagen en

bleek dat de Luchtmacht met syn Starfighters (gelúdsbarrière) destyds in en om Liwwadden gien moanopoly op gesprongen rúten had. Afijn, ut Schuurmansterrein lag in 1884 un heel end búten de stad. Fedder kon nyt want dan satten jou in Menaldumadeel. Ut Dokkumer Lokaaltsje naar Stiens en se, wudde dur in 1901 dan oek moai achter langs leid sedat de spoardyk un deel fanne klap opfange kenne sú. Dat moesten overeges oek de feule bomen doen dy't op en rond ut fuurwerkkerrein plant wudden.

Ik sei Menaldumadeel en dat klopt want, as of ut se weze mut, leit ut nije Cambuurstadion om noch un reden op un histoaryse plek. De Swette is de middeleeuwse grêns tussen Westergo en Oostergo (twee fan de drie histoaryse plattelandskwattieren fan Fryslân). Eigelek was ut (sins de elf steden dur in maart 1579 as fierde kwattier inne Staten bijkwammen) de grêns tussen Westergo en de elf steden, want dit stukje platteland fiel foortaan onder de Klokslag fan Liwwadden, dat ommers foor 1579 met Dokkum bij Oostergo hoarde. Dy Swette – wat grêns betekent – ferdeelde de inpolderde Middelsee in twee gelyke helften. Anne andere kant fan de Harlingervaart is ie febreed tot Kalkhaven en Zwettehaven en deursneden deur de spoaren naar Harlingen en Staveren. Anne noardkant was ut un sùterege sloat wudden dy toegelyk de westeleke begrenzing fan ut Schuurmans-terrein was. Onooglek of nyt, hij had un groate histoaryse betekenis en ut dempte restant mut nou onder de súdwesthoek fan ut speulfeld lêge. Ut stadion leit dus letterlek in ut hart fan Fryslân. Nou noch es sêge dat foetbal bijsaak is. Kooi gewoan erelid make met un eewecheduerende seizoenskaart en de naam even anpasse in alliterearende sin.

Mar hoe dan oek, je kanne d'r nyt omheen: ut is de belangrykste bijsaak en al flot ontvouwde em foor myn tillefysy-ogen un bloedstollende wedstryd inne mist fan ut Kooistadion. Laat ik mar earlek weze: ik hew genoaten en nyt alleen fan ut spul, mar oek danksij 'n paar assosjasys (bijgedachten) dy't seas jimme wete de moekes binne fanne kreativiteit. Ut nije stadion in anbou had ik in februari al bewonderd en foarege week had de mede deur jum kolumnist oprichte Liwwadder historische vereniging Aed Levwerd dur syn nieuwaarsrepsy. De foetbalfeste maakte bij beide gelegenheden noch nyt sefeul indruk op my. Mar dizze kear, nota bene foor de tillefysy, kreech ik ut trotse gefoel fergelykbaar met toen de reuzen deur oanse stad liepen. Ut juichen-de suppottersfolk op de buis maakte mar wear es dúdelek dat meensen de sfear make. En watfoor sfear: woanskip, spandoeken, blau-gele flaggen en sangkoaren foor Henk de Jong. Un ware circumcisio (besnijdenis) dy't de nije foetbaltempel tot un folwassen stadion maakt het.

Toch speulde ut ferleden even op, waarskynlek sonder dat de anstichters ut inne gaten hadden. Al inne eerste minuut wudde de wedstryd kot stil leid fanwege de rook fan un stuk fuurwerk dat búten ut stadion anstoken wudde. Wat ouwere Liwwadders wete dat op dit plak un andere – ferdwenen – trots festechd was: J.N. Schuurmans Eerste Nederlandsche Kunstvuurwerkfabriek (1821-2014). Dy sat oarspronklek an Brol en Voorstreek inne binnenstad mar sins 1884 (anfankelik as opslach, mar later in syn geheel) oek op ut plak dêr't nou ut stadion staat.

...IN HET KORT...

De partij Gemeentebelangen Leeuwarden werd onder de naam Nieuwe Leeuwarder Partij opgericht om de financiën van de gemeente in toom te houden. Partijleider Gijs Jacobse vroeg regelmatig aandacht voor uitgaven waarbij hij vraagtekens plaatste.

Gemeentebelangen Leeuwarden zit voor het eerst sinds de oprichting in het college van burgemeester en wethouders. Gijs Jacobse is wethouder met in zijn portefeuille onder meer sport en democratische vernieuwing. Hoewel de gemeente momenteel gunstige financiële cijfers laat zien, ziet Jacobse donkere wolken verschijnen. Nog geen acht jaar geleden waarschuwde hij voor een gemeente die financieel onder water zou komen te staan. Lees ook de artikelen die te vinden zijn in het archief van onze website www.liwwadders.nl. Ze zijn geheel gratis te raadplegen.

Het Stadsblad Liwwadders wordt vaak overgeslagen bij de uitnodigingen van gemeentelijke gebeurtenissen. Desondanks proberen wij u zo goed mogelijk te informeren over gemeentelijke zaken. Als u onze artikelen waardeert, dan vragen wij u om ons werk te ondersteunen met het nemen van een abonnement. U ontvangt de krant dan in uw brievenbus en krijgt regelmatig kortingsbonnen te besteden bij de plaatselijke middenstand.

Lees op Liwwadders.nl:
• 30 jaar Gijs Jacobse: Als je vindt dat er een ander leider moet komen, prima. Maar ik zeg nog wel eens wat zinnigs
• Gijs Jacobse: Over vier jaar staat Leeuwarden onder water
• Gemeentebelangen: Leeuwarden bouwt voor de rijken

VERWACHTINGEN

passen? Dat zijn dan vragen als: wie zijn er bij betrokken, wat is de speelruimte en hoe luidt het bestemmingsplan? Teleurstelling is vaak het gevolg van verkeerde verwachtingen.'

Of achtergehouden informatie?

'Het gaat inderdaad om vertrouwen. Ik ben tevreden als ik kijk hoe dit is gegaan bij projecten als de herinrichting van de Prinsentuin, de binnenstad, De Skalm in Stiens en de ontwikkeling in Grou. Onvrede is er bij het bebouwen van een deel van de Potmarge-zone.'

Ondanks de diverse publicaties, onder meer in deze krant, over ontwikkelingen rond de binnenstad, De Skalm in Stiens en plannenmakerij in Grou zingt Jacobse de loftrompet over de behaalde projecten die deels nog moeten worden uitgevoerd. Hij zegt: 'Je kunt van burgers niet verwachten dat zij alle informatie hebben. Het gaat vaak om kleine stapjes. Je moet de mensen meenemen.'

Bij de start van de Nieuwe Leeuwarder Partij, de voorloper van het huidige Gemeentebelangen Leeuwarden, een partij die zich druk

Incidenteel hebben we tientallen miljoenen overgehouden. In vergelijking met andere gemeenten hoeft Leeuwarden niet te bezuinigen.'

De zon ging schijnen na de komst van sport-wethouder Gijs Jacobse?

'Er zijn verschillende oorzaken waardoor het naar verhouding financieel goed gaat in Leeuwarden. Er heeft een herijking van het gemeentefonds plaatsgevonden. Daardoor gaat het nu structureel beter. Voorheen was het echt een kwestie van houtje-touwtje. Ad hoc werden er financiële beslissingen genomen voor uitgaven op het terrein van cultuur, sport en economie. Bruggen en viaducten werden gebouwd met incidenteel geld. Voor vervanging was geen structureel budget beschikbaar. Nu staan die uitgaven op de begroting. Die uitgaven worden overigens voor de komende tijd nog een probleem. Er is in Leeuwarden niet gereserveerd voor vervangingsuitgaven. Een brug kost zo'n veertig miljoen euro. Het gaat om tientallen miljoenen euro's.'

'Het is mooi dat ik dit vak mag doen. Je wordt in staat gesteld om dingen te verbeteren.

'Rekeningen belandden in schoenendozen'

maakte om uit de hand gelopen begrotingen bij schouwburg De Harmonie, het stadskantoor en zwembad De Blauwe Golf is waarschijnlijk nooit gedacht dat een eventuele wethouder de portefeuille sport zou gaan beheren. Raadslid Jacobse was altijd de man die de financiële uitgaven van de PvdA-wethouders bekritiseerde. Was het niet logischer en verstandiger geweest om de portefeuille financiën te pakken?

'Misschien had dat ook gekund. Ik stond niet op de kandidatenlijst. Ik heb me nergens mee bemoeid. Er is destijds zelfs nooit nagedacht of er een wethouder van onze partij geleverd zou moeten worden. Er is op een gegeven moment een beroep op mij gedaan, mijn vrouw was daar niet blij mee. Dit werk legt een geweldig beslag op je privéleven. Je komt op een leeftijd waar de recuperatietijd afneemt. Er ontstaan kwaaltjes. Je kijkt iedere dag tegen een pot met pillen aan.'

En dan moet je wat als je gevraagd wordt. Een van de belangrijkste speerpunten van Gemeentebelangen Leeuwarden was de PvdA-dominantie te verkleinen. Dat is aardig gelukt. Een ander punt blijft de gemeentefinanciën. Toen we hier acht jaar geleden zaten, repte je over de gemeente die financieel onder water zou komen te staan.

'Er heerste in het verleden een regenteske cultuur in Leeuwarden. De PvdA wist wat goed voor de mensen was. Onze partij is opgericht omdat de projecten die je noemde gigantisch uit de klauw waren gelopen. Dat kwam door het optimistische ramen. De tekorten werden later zichtbaar; rekeningen belandden in schoenendozen. De laatste jaren, mede door de coronaperiode, heeft de gemeente de financiële wind mee gehad.

Het is mooi dat je bij sportverenigingen iets voor de mensen kunt betekenen. Soms moet je nee verkopen. Mijn privéleven staat vier jaar lang on hold. Er moet heel veel gelezen worden. Familiale zaken komen helemaal neer op mijn vrouw. Wat de laatste vervelende boodschap was? Het stoppen van subsidie aan Stichting 058 Samen Sterk van Jerrel Ramdat. Het is nooit de bedoeling geweest om permanent subsidie te ontvangen. Ze moeten op een gegeven moment hun eigen broek ophouden. Ook het Leeuwarder Ondernemersfonds heeft een waarschuwing ontvangen. Dat moet geen speeltje van een kleine groep worden.'

De voorvechters van behoud van het vogelgebied De Hem spreken over kiezersbedrog van Gemeentebelangen Leeuwarden. Diftar, het belalen naar gewicht voor het ophalen van afval, wordt de partij ook niet in dank afgenomen.

'De Hem wordt niet bebouwd, dat wordt nog wel eens vergeten. De raad was al voor het bebouwen rond De Hem. Dan kun je aan de kant gaan zitten en niet meedoen aan het college, dan was de bedreiging voor dit gebied groter geweest. Wij hebben gekozen voor aanpassen en compensatie. Er is nu een veel betere situatie dan voor onze deelname aan het college. We hebben veel voor het vogel-land kunnen doen. Het inzamelingssysteem Diftar is geleidelijk ingevoerd. Ook hier hebben we een compromis gesloten. De dumping van afval is na een maand of zes na de invoering hetzelfde als voor de invoering van dat systeem. Er is extra geld ter beschikking gesteld om het dumpen van afval naast de bakken tegen te gaan.'

'GOOGLE

dbieb

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

EN IK WETEN HEEL VEEL'

'We helpen mensen vooral op weg om te leren zichzelf te redden, de zogenaamde zelfredzaamheid. Ik ga met hen achter de computer zitten en zoek stap voor stap naar een oplossing. Soms moet ik doorverwijzen naar een andere instantie of naar een collega die meer gespecialiseerd is in het onderwerp. Dat kan, want binnen dbieb hebben we de beschikking over veel deskundigheid. Soms verwijzen we ook door naar een andere organisatie, als de cliënt daar beter geholpen kan worden.'

Muller heeft regelmatig contact met gemeente Leeuwarden en dat verloopt prima. Veel vragen van bezoekers gaan ook over gemeentelijke zaken. 'Soms is het een uitdaging om aan de juiste informatie te komen; dat geldt voor heel veel organisaties en instanties. Over het algemeen gaat me dat goed af. De openbaar toegankelijke chatbot van de gemeente helpt daarbij en die werkt goed. Soms heb ik een suggesties voor verbetering en er is gelukkig ruimte voor om dat te zeggen.'

Anne Muller werkte tot 2016 bij de Postbank in Leeuwarden en was korte tijd vrijwilliger bij de

Anne en Ayesha zijn allebei zeer ingenomen met het Informatiepunt. Muller, die op vrijdag kantoor houdt voor het Buurtservicepunt in de wijk Heechterp-Schieringen zegt: 'Dit is fantastisch werk. Het is echt genieten wanneer je ziet dat je iemand vooruit hebt geholpen. Ik zie over het algemeen mensen die naar eer en geweten handelen en terecht zijn gekomen in een woud van regelingen. Wij geven ze een duwtje in de juiste richting en soms redden ze zich dan weer prima.'

AYESHA VISSER EN ANNE MULLER VAN HET INFORMATIEPUNT DIGITALE OVERHEID

Leeuwarder welzijnsinstelling Wellzo. Met medewerkers van Amaryllis, de opvolger hiervan, heeft hij regelmatig contact om de hulpvrager goed op weg te helpen. 'Ik heb een digitale training gehad. Google en ik weten heel veel. Soms trek ik bij wijze van spreken een witte doktersjas aan en dan ga ik met de hulpvrager door de systemen heen. Het is mooi wanneer je uitkomt waar je wilt

zijn. Soms tover ik financiële voordeeltjes tevoorschijn waarvan de cliënt helemaal geen weet had. Prachtig toch!'

Gemeenten en belastingdienst doen hun best om op allerlei manieren obstakels voor (financiële) hulpverlening te slechten, constateren de mensen achter het Informatiepunt Digitale Overheid. Helaas weet niet iedereen de weg op

de vele overheidswebsites, waardoor bij veel mensen geld op de plank blijft liggen waar ze wél recht op hebben, aldus programmamaker Ayesha Visser van dbieb. 'Ze schrikken soms van de vragen die via de computer gesteld worden. Als er dan geen medewerker beschikbaar is die te hulp kan schieten, haken ze al snel af. Gelukkig kunnen ze dan in dbieb terecht met hun vragen.' Anne Muller: 'Een voorbeeld is de website datgeldtvoormij.nl. Om aanspraak te maken op een financieel voordeel moeten zoveel zaken worden ingevuld. Dat is niet voor iedereen haalbaar en is ook voor mij soms te tijdrovend.' Ayesha Visser:

'Terwijl mensen er vaak wél recht op hebben. En dan zijn er natuurlijk ook mensen die überhaupt al moeite hebben om websites en brieven in 'ingewikkelde taal' te lezen. Je zou graag willen dat mensen in de eerste zin van een brief al kunnen lezen wat ze moeten doen. Dus ja, dan is het Informatiepunt Digitale Overheid echt een uitkomst.'

Ayesha Visser: 'Naast het Informatiepunt Digitale Overheid kun je dbieb ook terecht voor een cursus DigiD, Nederlandse les, of cursussen computervaardigheid. De instap is laag, zowel voor beginners als wat meer gevorderden.'

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603
gastrobardax@gmail.com

MEER WETEN OVER DE GRATIS SPREEKUREN EN CURSUSSEN IN DBIEB? KIJK OP DBIEB.NL
DE AGENDA VOOR DE KOMENDE MAAND:

AAN DE SLAG MET MOBIEL BANKIEREN

MA 10 FEB, 13.30-16.00 UUR

DIGI-INLOOP

ELKE DI, 13.30-16.00 UUR

ALLES OVER DIGITALE NALATENSCHAP

DI 11 FEB, 19.30-21.30 UUR

BESPAARADVIES VAN EEN ENERGIECOACH

ELKE VR, 10.00-12.010 UUR

SPREEKUUR BELASTINGEN EN TOESLAGEN

ELKE VR, 10.00-12.00 UUR

INFORMATIEPUNT DIGITALE OVERHEID

ELKE DI&VR, 10.00-13.00 UUR

Vergaderen | Lunch | Diner | Borrel

De Hofdame

Aan de voet van de Oldehove!

www.de-hofdame.nl

KN KEUKEN
RENOVATIE
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

EDDY & HENNY:

**'DE VETERS
SPRINGE
SPONTAAN ÚT
JE SKÚNEN'**

EDDY 'De priizen in 'e supermarkt lope de spuigaten út'

HENNY 'De veters springe spontaan út je skúnen.'

EDDY 'Je mutte oplette. Nou mutte je dat altyd al.'

HENNY 'Su de gemeente nyt un supermarkt opene kanne?'

EDDY 'Ken Buma mooi achter de kassa.'

HENNY 'Hoeft hij nyt meer fan die ingewikkelde rapporten te skrieven. Hij ken so un praatsje make en frage: hoe gaat het met u? Ik siën allenech maar foordelen.'

EDDY 'En af en toe de appeltsjes un bitsje mooi oppoetse.'

*U kunt met ons uw wensen bespreken voor uw uitvaart.
Neem daarvoor vrijblijvend contact met ons op.*

MANNING
Uitvaartzorg

met liefde geregeld
ongeacht uw verzekering of lidmaatschap

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur

(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden

058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl

www.oldehove-recycling.nl

Eetcafé De Lachende Koe

Leeuwarden

In-Koe-Sief

kiezen van de kaart

2 gangen €29,-*

3 gangen €33,-*

inclusief onbeperkt
bier/wijn/fris

*Vrijdag €2,- toeslag, zaterdag €3,- toeslag

Diner actie!

3-gangen diner
voor de prijs van
2-gangen diner
in-koe-sief*

*Vrijdag €2,- toeslag,
zaterdag €3,- toeslag

*Eetcafé
De Lachende Koe!*

Reserveren: telefonisch of via whatsapp
06 20 72 70 88 | info@dekoeleeuwarden.nl
Grote Hoogstraat 16-20 | Leeuwarden

**KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN**

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEUWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

